

82.

Na osnovu člana 95 tačka 3 Ustava Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O POTVRĐIVANJU SVJETSKE POŠTANSKE KONVENCIJE I ZAVRŠNOG PROTOKOLA UZ SVJETSKU POŠTANSKU KONVENCIJU - ŽENEVA 2008.

("Službeni list Crne Gore - Međunarodni ugovori", br. 016/10 od 28.12.2010)

Prolašavam Zakon o potvrđivanju Svjetske poštanske konvencije i Završnog protokola uz Svjetsku poštansku konvenciju - Ženeva 2008., koji je donijela Skupština Crne Gore 24. saziva, na sedmoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 16. decembra 2010. godine.

Broj: 01-2619/2

Podgorica, 22.12.2010. godine

Predsjednik Crne Gore

Filip Vujanović, s.r.

Na osnovu člana 82 stav 1 tač. 2 i 17 i člana 91 stav 1 Ustava Crne Gore, Skupština Crne Gore 24. saziva, na sedmoj sjednici drugog redovnog zasijedanja u 2010. godini, dana 16. decembra 2010. godine, donijela je

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SVJETSKE POŠTANSKE KONVENCIJE I ZAVRŠNOG PROTOKOLA UZ SVJETSKU POŠTANSKU KONVENCIJU - ŽENEVA 2008.

Član 1

Potvrđuju se Svjetska poštanska konvencija i Završni protokol uz Svjetsku poštansku konvenciju, usvojeni na Kongresu Svjetskog poštanskog saveza u Ženevi, 12. avgusta 2008. godine, u originalu na francuskom, engleskom, španskom i arapskom jeziku.

Član 2

Tekst Svjetske poštanske konvencije i Završnog protokola iz člana 1 ovog zakona u originalu na engleskom i u prevodu na crnogorski jezik glasi:

UNIVERSAL

POSTAL CONVENTION

NAPOMENA IZDAVAČA:

Priloge koji su sastavni dio ovog propisa možete pogledati ovdje.

SVJETSKA

POŠTANSKA KONVENCIJA

Dolje potpisani punomoćnici vlada država članica Saveza, imajući u vidu član 22 stav 3 Ustava Svjetskog poštanskog saveza zaključenog u Beču 10. jula 1964. godine, donijeli su, sporazumno i pod rezervom člana 25 stav 4 pomenutog Ustava, u ovoj Konvenciji, pravila koja se primjenjuju na međunarodnu poštansku službu.

PRVI DIO

ZAJEDNIČKA PRAVILA KOJA SE PRIMJENJUJU NA MEĐUNARODNU POŠTANSKU SLUŽBU

OPŠTE ODREDBE

Član 1

Definicije

1. Za potrebe Svjetske poštanske konvencije, sledeći termini imaju definisana značenja:
  - 1.1. paket: pošiljka koja se prevozi pod uslovima ove Konvencije i Pravilnika o poštanskim paketima;
  - 1.2. zatvoreni zaključak: vreća sa nazivnicom ili skup vreća ili drugih posuda, sa ili bez olovne blombe sa pečatom, koje sadrže poštanske pošiljke;
  - 1.3. pogrešno usmjereni zaključci: zaključci (posude) primljeni u izmijeničnoj pošti koja nije označena na vrećnoj nazivnici (naljepnici);
  - 1.4. pogrešno usmjerene pošiljke: pošiljke primljene u izmijeničnoj pošti, a glase za neku drugu izmijeničnu poštu u drugoj zemlji članici;
  - 1.5. poštanska pošiljka: opšti termin koji se odnosi na sve pošiljke koje se otpremaju poštom (pismonosne pošiljke, paketi, novčane uputnice, itd.);
  - 1.6. tranzitni troškovi: nadoknada za usluge koje je prevoznik obavio u tranzitnoj zemlji (ovlašćeni operator, druga služba ili kombinacija ove dvije) u pogledu suvozemnog, pomorskog i/ili vazdušnog tranzita pošiljaka;
  - 1.7. terminalni troškovi: nadoknada koju ovlašćeni operator zemlje porijekla plaća ovlašćenom operatoru odredišne zemlje na ime troškova nastalih u odredišnoj zemlji u vezi sa primljenim pismonosnim pošiljakama;
  - 1.8. ovlašćeni operator: bilo koji vladin ili nevladin entitet službeno određen od države članice da obavlja poštanske usluge i da ispunjava obaveze koje proizilaze iz Akata Saveza na svojoj teritoriji;
  - 1.9. mali paket: pošiljka koja se prenosi pod uslovima ove Konvencije i Pravilnika o pismonosnim pošiljkama;
  - 1.10. dio poštarine za suvozemni prevoz u dolazu: nadoknada koju ovlašćeni operator zemlje porijekla plaća ovlašćenom operatoru odredišne zemlje na ime troškova nastalih u odredišnoj zemlji u vezi sa primljenim paketima;
  - 1.11. dio poštarine za suvozemni tranzit: nadoknada za usluge koje je prevoznik obavio u tranzitnoj zemlji (ovlašćeni operator, druga služba ili kombinacija ove dvije) u pogledu suvozemnog i/ili vazdušnog tranzita paketa preko teritorije te zemlje;
  - 1.12. dio poštarine za pomorski prevoz: nadoknada za usluge koje je obavio prevoznik (ovlašćeni operator, druga služba ili kombinacija ove dvije) koji učestvuje u pomorskom prevozu paketa.
  - 1.13. univerzalna poštanska usluga: neprekidno obezbjeđivanje kvalitetnih osnovnih poštanskih usluga na cijeloj teritoriji države članice, svim korisnicima, po pristupačnim cijenama;
  - 1.14. otvoreni tranzit: otvoreni tranzit, preko posredujuće zemlje, pošiljaka čiji broj ili masa ne opravdavaju sačinjavanje zatvorenih zaključaka za odredišnu zemlju.

Član 2

Određivanje jednog ili više entiteta odgovornih za ispunjavanje obaveza koje proističu iz pristupanja Konvenciji

Države članice će obavijestiti Međunarodni biro, u roku od šest mjeseci od završetka Kongresa, o nazivu i adresi državnog tijela zaduženog za nadzor po poštanskim pitanjima. U roku od šest mjeseci od završetka Kongresa, države članice će takođe obavijestiti Međunarodni biro o nazivu i adresi jednog ili više operatora koji su zvanično ovlašćeni za obavljanje poštanskih usluga na svojoj teritoriji i za ispunjavanje obaveza koje proističu iz Akata Saveza. O svim promjenama kod državnih tijela i zvanično ovlašćenih operatora koje nastanu u periodu između dva Kongresa, Međunarodni biro mora biti obaviješten što je moguće prije.

Član 3

Univerzalna poštanska usluga

1. U cilju jačanja koncepta jedinstvene poštanske teritorije Saveza, države članice se staraju da svi korisnici/klijenti uživaju pravo na univerzalnu poštansku uslugu koja se sastoji u ponudi kvalitetnih osnovnih poštanskih usluga, a obavlja se neprekidno na cijeloj teritoriji, po pristupačnim cijenama.
2. U tom cilju, države članice utvrđuju, u okviru svog nacionalnog poštanskog zakonodavstva ili pomoću drugih uobičajenih sredstava, obim poštanskih usluga koje se nude, kao i uslove u pogledu kvaliteta i pristupačnih cijena, vodeći računa istovremeno o potrebama stanovništva i o svojim nacionalnim interesima.
3. Države članice se staraju da operatori ovlašćeni za obavljanje univerzalne poštanske usluge poštuju uslove ponude poštanskih usluga i ispunjavaju standarde kvaliteta.

4. Države članice se staraju da se pružanje univerzalne poštanske usluge obavlja na jednoj realnoj osnovi, čime se garantuje njena održivost.

Član 4

Sloboda tranzita

Načelo slobode tranzita je izraženo u prvom članu Ustava. Ono obavezuje svaku državu članicu da obezbijedi da njeni ovlašćeni operatori, uvek otpremaju najbržim vezama i najsigurnijim sredstvima, koje i sami koriste za sopstvene pošiljke, zatvorene zaključke i pismonosne pošiljke u otvorenom tranzitu, koje su im predali neki drugi ovlašćeni operatori. Ovaj princip se takođe odnosi na pogrešno usmjerene pošiljke ili zaključke.

Države članice koje ne učestvuju u razmjeni pisama koja sadrže infektivne supstance ili radioaktivne materije, mogu da ne primaju takve pošiljke u otvorenom tranzitu preko svoje teritorije. Isto važi za pismonosne pošiljke, osim pisama, dopisnica i sekograma. To takođe važi i za štampane stvari, časopise, magazine, male pakete i "M" vreće, čiji sadržaj ne zadovoljava zakonske odredbe koje propisuju uslove njihovog objavljivanja ili prometa u tranzitnoj zemlji.

Sloboda tranzita poštanskih paketa, koji se otpremaju suvozemnim i pomorskim putem, ograničena je na teritoriju zemalja koje učestvuju u ovoj službi.

Sloboda tranzita avionskih paketa zagantovana je na cijeloj teritoriji Saveza. Međutim, države članice koje ne učestvuju u službi poštanskih paketa ne mogu biti obavezne da obezbjeđuju površinski prenos avionskih paketa.

Ako jedna država članica ne poštuje odredbe o slobodi tranzita, ostale države članice imaju pravo da obustave poštansku službu sa tom državom članicom.

Član 5

Vlasništvo nad poštanskim pošiljkama. Vraćanje iz pošte. Izmjena ili ispravka adrese. Nadoslanje. Vraćanje neuručivih pošiljaka pošiljaocu

Svaka poštanska pošiljka pripada pošiljaocu sve dok se ne uruči ovlašćenom licu, osim ukoliko je bila zaplenjena shodno zakonodavstvu zemlje porijekla ili određene zemlje i, u slučaju primjene člana 15.2.1.1. ili 15.3., u skladu sa zakonodavstvom države porijekla.

Pošiljalac pismonosne pošiljke može zahtjevati vraćanje pošiljke ili izmjenu ili ispravku adrese. Poštarina i drugi uslovi propisani su Pravilnikom.

Države članice obezbjeđuju da ovlašćeni operatori vrše nadoslanje poštanskih pošiljaka, ako je primalac promjenio adresu, i vraćaju neuručene pošiljke pošiljaocu. Poštarina i drugi uslovi propisani su Pravilnicima.

Član 6

Poštarina

Države članice ili njeni ovlašćeni operatori, u zavisnosti od nacionalne regulative, određuju poštarinu za različite međunarodne i druge posebne poštanske usluge, u skladu sa načelima navedenim u Konvenciji i Pravilnicima. Poštarina u načelu mora biti povezana sa troškovima pružanja ovih usluga.

Zemlja porijekla ili njeni ovlašćeni operatori, u zavisnosti od nacionalne regulative, utvrđuje poštarinu za prenos pismonosnih pošiljaka i poštanskih paketa. U poštarinu je uključena dostava pošiljaka na adresu pod uslovom da se u određenoj zemlji obavlja usluga dostave pošiljaka o kojima je riječ.

Naplaćena poštarina, uključujući i onu koja je indikativno navedena u Aktima, treba da je bar jednaka onoj koja se naplaćuje za pošiljke u unutrašnjem saobraćaju sa istim karakteristikama (vrsta, količina, vrijeme prerade, itd.).

Države članice ili njeni ovlašćeni operatori, u zavisnosti od nacionalne regulative, imaju pravo da pređu gornje limite svake poštarine indikativno navedene u Aktima.

Mimo najniže granice poštarine, utvrđene pod 3, države članice ili njeni ovlašćeni operatori mogu da odobre sniženu poštarinu, zasnovanu na nacionalnoj regulativi, za pismonosne pošiljke i pakete predate u svojoj zemlji. One tako mogu da odobre povlašćene tarife svojim korisnicima koji imaju veliki obim poštanskog saobraćaja.

Od korisnika se ne može naplatiti druga vrsta poštarine, osim one predviđene u Aktima.

Svaki ovlašćeni operator zadržava poštarinu koju je naplatio, osim u slučajevima kada je to drugačije propisano u Aktima.

Član 7

Oslobađanje od poštarine

1. Načelo

1.1. Slučajevi oslobađanja od poštarine, u smislu oslobađanja od plaćanja poštarine, izričito su propisani Konvencijom. Pored toga, Pravilnici mogu propisati i oslobađanje od plaćanja poštarine i oslobađanje od plaćanja tranzitnih troškova, terminalnih troškova i djelova poštarine u dolazu za pismonosne pošiljke i poštanske pakete upućene poštanskoj službi, koje otpremaju države članice, ovlašćeni operatori i Uži savezi. Osim toga, pismonosne pošiljke i paketi koje Međunarodni biro Saveza otprema Užim savezima, državama članicama i ovlašćenim operatorima smatraju se pošiljkama u poštanskom saobraćaju i oslobođene su od svih poštarina. Međutim, država porijekla ili njen ovlašćeni operator može naplatiti dopunske avionske poštarine za gore navedene pošiljke.

2. Ratni zarobljenici i internirana civilna lica

- 2.1 Pismonosne pošiljke, poštanski paketi i pošiljke poštansko - finansijskih usluga upućene ratnim zarobljenicima, ili ako ih oni šalju, neposredno ili preko biroa oslobođene su plaćanja svake poštarine, izuzev avionske dopunske poštarine, navedenih u Pravilnicima Konvencije i Aranžmanu o poštansko-finansijskim uslugama. Pripadnici zaraćenih strana, uhapšeni i internirani u neku neutralnu zemlju, izjednačeni su s ratnim zarobljenicima u pravom smislu, kada je riječ o primjeni prethodnih odredbi.
- 2.2 Odredbe predviđene pod 2.1. primjenjuju se i na pismonosne pošiljke, poštanske pakete i pošiljke poštanskih finansijskih usluga koje potiču iz drugih zemalja, a upućene su civilnim interniranim licima, ili ih oni šalju, neposredno ili preko biroa navedenih u Pravilnicima Konvencije i Aranžmanu o poštanskim finansijskim uslugama, na način kako je to utvrđeno u Ženevskoj konvenciji o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata, od 12. avgusta 1949. godine.
- 2.3 Biroi navedeni u Pravilnicima Konvencije i Aranžmanu o poštanskim finansijskim uslugama uživaju isto tako oslobađanje od plaćanja poštarine za pismonosne pošiljke, poštanske pakete i pošiljke poštanskih finansijskih usluga koje se odnose na lica navedena pod 2.1. i 2.2., a koje oni šalju ili primaju, neposredno ili kao posrednici.
- 2.4 Paketi do mase od 5 kilograma predaju se bez plaćanja poštarine. Granica mase se povećava na 10 kilograma za pakete čija je sadržina nedjeljiva i za pakete upućene nekom logoru ili njegovim povjerenicima, radi podijele zarobljenicima.
- 2.5 U obračunu između ovlašćenih operatora, ne obračunava se poštarina za službene pakete i pakete upućene ratnim zarobljenicima i civilnim interniranim licima, osim avionske dopunske poštarine koja se primjenjuje na avionske pakete.

3. Sekogrami

3.1. Sekogrami su oslobođeni plaćanja svake poštarine, izuzev dopunske avionske.

Član 8

Poštanske marke

- Termin "poštanska marka" je zaštićen po ovoj Konvenciji i rezervisan isključivo za marke koje ispunjavaju uslove iz ovog člana i Pravilnika.
- Poštanske marke:
  - 2.1 se izdaju i puštaju u promet samo uz odobrenje države članice ili teritorije, a u skladu sa Aktima Saveza;
  - 2.2 su izraz suvereniteta i sadrže dokaz o unaprijed plaćenju poštarini koja odgovara njihovoj stvarnoj vrijednosti kada su nalijepljene na poštanske pošiljke, u skladu sa Aktima Saveza;
  - 2.3. moraju biti u prometu, za plaćanje poštarine unaprijed ili u filatelističke svrhe, u zemlji članici ili teritoriji na kojoj se izdaju, u skladu sa nacionalnom regulativom;
  - 2.4. moraju biti dostupne svim građanima unutar države članice ili teritorije na kojoj se izdaju;
- Poštanske marke sadrže:
  - 3.1 naziv države članice ili teritorije na kojoj su izdate, ispisan latiničnim pismom¹;
  - 3.2 nominalnu vrijednost, izraženu:
    - 3.2.1 u principu, u važećoj valuti zemlje ili teritorije na kojoj je izdata, ili kao slovo ili simbol;
    - 3.2.2 drugim karakteristikama za identifikaciju.
- Amblemi države, zvanične kontrolne oznake i logotip međuvladinih organizacija koji su otisnuti na poštanskim markama, zaštićeni su u smislu Pariske konvencije o zaštiti industrijske svojine;
- Teme i motivi poštanskih maraka moraju biti:
  - 5.1. u skladu sa duhom preambule Ustava Saveza i odluka koje su donijeli organi Saveza;
  - 5.2. u bliskoj vezi sa kulturnim identitetom države članice ili teritorije, ili da doprinose širenju kulture ili održanju mira;

- 5.3. sa oznakom, kada obilježavaju značajne ličnosti ili događaje koji ne pripadaju zemlji članici ili teritoriji, koja jasno određuje zemlju članicu ili teritoriju o kojoj je riječ;
- 5.4. bez političkog sadržaja ili bilo koje teme koja je uvredljive prirode za neku ličnost ili zemlju;
- 5.5. od velikog značaja za zemlju članicu ili teritoriju;
- 6. Otisci plaćene poštarine, otisci mašine za frankiranje i otisci dobijeni štamparskom mašinom ili drugim štamparskim postupkom saglasno Aktima Saveza, mogu se koristiti samo uz odobrenje države članice ili njene teritorije.

¹ Izuzeće je dopušteno Velikoj Britaniji, državi koja ja izumela poštanske marke.

Član 9

Poštanska bezbjednost

Države članice i njihovi ovlašćeni operatori donose i primjenjuju strateške aktivnosti u oblasti bezbjednosti na svim nivoima poštanske eksploatacije, radi očuvanja i povećanja povjerenja javnosti u poštansku službu, u interesu svih zaposlenih. Ova strategija treba da sadrži razmjenu informacija o očuvanju sigurnog i bezbjednog transporta i tranzita pošiljaka između država članica i njihovih ovlašćenih operatora.

Član 10

Održivi razvoj

Države članice i/ili njihovi ovlašćeni operatori su dužne da prihvate i primjenjuju proaktivnu strategiju razvoja na svim nivoima poštanske eksploatacije sa posebnim osvrtnom na ekološke, društvene i privredne aktivnosti, kao i da promovišu svijest o pomenutom razvoju u poštanskoj službi.

Član 11

Delikti

1. Poštanske pošiljke

- 1.1. države članice preduzimaju sve neophodne mjere za sprječavanje niže navedenih djela i gonjenje i kažnjavanje svake osobe za koju se utvrdi da je kriva za:
  - 1.1.1. stavljanje u poštanske pošiljke opojnih droga i psihotropnih materija, kao i eksploziva, zapaljivih ili drugih opasnih materija, tamo gdje njihovo stavljanje nije izričito dozvoljeno Konvencijom;
  - 1.1.2. stavljanje u poštanske pošiljke predmeta pedofilnog ili pornografskog karaktera koji predstavljaju zloupotrebu djece.

2. Sredstva plaćanja poštarine i načini plaćanja

- 2.1. države članice preduzimaju sve neophodne mjere za sprječavanje, gonjenje i kažnjavanje svakog prekršaja u vezi sa načinima plaćanja poštarine utvrđenim u ovoj Konvenciji, kao što su:
  - 2.1.1. poštanske marke, u opticaju ili povučene iz prometa;
  - 2.1.2. otisci plaćene poštarine;
  - 2.1.3. otisci mašina za frankiranje ili otisci štamparskih mašina;
  - 2.1.4. međunarodni kuponi za odgovor.
- 2.2. u ovoj Konvenciji, delikti u vezi sa sredstvima plaćanja poštarine odnose se na bilo koje od niže navedenih djela učinjenih s namjerom da se na nelegitiman način ostvari dobitak za sebe ili treće lice. Sledeća djela su kažnjiva:
  - 2.2.1. falsifikovanje, imitiranje ili krivotvorenje bilo kog sredstva plaćanja poštarine, ili svaki nelegalni ili zabranjeni postupak u vezi sa njihovom neovlašćenom proizvodnjom;
  - 2.2.2. korišćenje, puštanje u promet, reklamiranje, distribuiranje, rasprostiranje, transport, izlaganje, prikazivanje ili objavljivanje bilo kog sredstva plaćanja poštarine koje je bilo falsifikovano, imitirano ili krivotvoreno;
  - 2.2.3. korišćenje ili puštanje u promet, u poštanske svrhe, bilo kog sredstva plaćanja poštarine koje je već ranije korišćeno;
  - 2.2.4. pokušaj da se izvrši neki od navedenih prekršaja.

3. Reciprocitet

- 3.1. Što se tiče sankcija, ne pravi se razlika između postupaka navedenih pod 2, bez obzira da li su u pitanju

nacionalna ili inostrana sredstva plaćanja poštarine; ova odredba ne podleže reciprocitetu po bilo kom zakonskom ili ugovornom osnovu.

DRUGI DIO

PRAVILA KOJA SE Primjenjuju NA PISMONOSNE POŠILJKE I NA POŠTANSKE PAKETE

Glava 1

PONUDA USLUGA

Član 12

Osnovne usluge

1. Države članice odnosno njihovi ovlašćeni operatori obezbjeđuju prijem, preradu, prevoz i uručenje pismonosnih pošiljaka.
2. Pismonosne pošiljke su:
  - 2.1. prioritetne pošiljke i neprioritetne pošiljke, do 2 kilograma;
  - 2.2. pisma, dopisnice, štampana stvar i mali paketi, do 2 kilograma;
  - 2.3. sekogrami, do 7 kilograma;
  - 2.4. posebne vreće koje sadrže novine, časopise, knjige i slične štampane stvari za istog primaoca na istoj adresi pod nazivom "M vreće", do 30 kilograma.
3. Pismonosne pošiljke su razvrstane ili prema brzini prenosa pošiljaka ili prema sadržaju pošiljaka u skladu sa Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.
4. Veće granice mase od onih navedenih u stavu 2 primjenjuju se fakultativno za izvjesne kategorije pismonosnih pošiljaka pod uslovima utvrđenim u Pravilniku o pismonosnim pošiljkama.
5. U zavisnosti od stava 8 ovog člana, države članice odnosno njihovi ovlašćeni operatori obezbjeđuju prijem, preradu, prevoz i uručenje poštanskih paketa do 20 kilograma, bilo na osnovu odredaba Konvencije, bilo u slučaju paketa u polazu i posle bilateralnog sporazuma, koristeći sva druga za njihove klijente pogodnija sredstva.
6. Granice mase preko 20 kilograma primjenjuju se fakultativno za izvjesne kategorije poštanskih paketa pod uslovima utvrđenim u Pravilniku o poštanskim paketima.
7. Svaka država članica, čiji ovlašćeni operator ne obavlja prevoz paketa, može da prenese izvršenje odredaba Konvencije na transportna preduzeća. Ona može, istovremeno, ograničiti ovu uslugu na pakete koji potiču ili se upućuju u mjesta koja ova preduzeća opslužuju.
8. Suprotno stavu 5, one države članice, koje do 01. januara 2001. godine nisu potpisale Pravilnik o poštanskim paketima, nisu obavezne da obezbijede službu poštanskih paketa.

Član 13

Dopunske usluge

1. Države članice obezbjeđuju obavljanje sledećih obaveznih dopunskih usluga:
  - 1.1. preporučeno rukovanje za prioritetne i avionske pismonosne pošiljke u polazu;
  - 1.2. preporučeno rukovanje za neprioritetne i površinske pismonosne pošiljke u polazu do odredišta do kojih ne postoji usluga prioritetnih ili avionskih pošiljaka;
  - 1.3. preporučeno rukovanje za sve pismonosne pošiljke u dolazu.
2. Usluga preporučenog rukovanja za neprioritetne i površinske pismonosne pošiljke u polazu do odredišta do kojih postoji usluga prioritetnih ili avionskih pošiljaka, obezbjeđuje se fakultativno.
3. Države članice ili njihovi ovlašćeni operatori mogu obezbijediti sledeće fakultativne dopunske usluge u odnosima između onih ovlašćenih operatora koje su se dogovorile da obezbijede usluge:
  - 3.1. označavanja vrijednosti za pismonosne pošiljke i pakete;
  - 3.2. potvrdu uručjenja za pismonosne pošiljke;
  - 3.3. otkupnine za pismonosne pošiljke i pakete;
  - 3.4. hitne dostave za pismonosne pošiljke i pakete;
  - 3.5. uručenje lično primaocu preporučenih pošiljaka, pošiljaka sa potvrđenim uručjenjem ili pismonosnih pošiljaka sa označenom vrijednošću;

- 3.6. oslobađanja od plaćanja poštarine i dažbina za pismonosne pošiljke i pakete;
  - 3.7. lomljivih i glomaznih paketa;
  - 3.8. "Consignment" za grupisane pošiljke od samo jednog pošiljaoca, a upućene za inostranstvo.
4. Sledeće tri dopunske usluge sadrže i obavezni i fakultativni dio:
- 4.1. pošiljka sa plaćenim odgovorom u međunarodnom poštanskom saobraćaju (IBRS), je u osnovi fakultativna. Međutim, sve države članice ili njihovi ovlašćeni operatori su obavezni da obezbijede uslugu vraćanja pošiljaka IBRS;
  - 4.2. međunarodni kuponi za odgovor, koji se mogu zamijeniti u svakoj državi članici. Međutim, prodaja međunarodnih kupona za odgovor je fakultativna;
  - 4.3. povratnica za preporučene pošiljke i pismonosne pošiljke sa potvrđenim uručanjem, pakete i pošiljke sa označenom vrijednošću. Sve države članice ili njihovi ovlašćeni operatori primaju povratnice u dolaznom saobraćaju. Međutim, povratnica u polaznom saobraćaju je fakultativna.
5. Opis ovih usluga kao i njihova poštarina utvrđeni su Pravilnicima.
6. Kada su uslugom obuhvaćene i niže navedene usluge koje podliježu posebnoj poštarini u unutrašnjem saobraćaju, ovlašćeni operatori imaju pravo da naplate istu poštarinu kao onu koja se naplaćuje za međunarodne pošiljke, pod uslovima utvrđenim u Pravilnicima:
- 6.1. dostava malih paketa preko 500 grama;
  - 6.2. pismonosne pošiljke predate u posljednjem času;
  - 6.3. pošiljke predate van redovnog radnog vremena šaltera;
  - 6.4. preuzimanje pošiljke u stanu pošiljaoca;
  - 6.5. vraćanje pismonosne pošiljke van redovnog radnog vremena šaltera;
  - 6.6. poste restante;
  - 6.7. ležarina za pismonosne pošiljke preko 500 grama, i za pakete;
  - 6.8. dostava paketa, kao odgovor na izvještaj o prispeću;
  - 6.9. naplata poštarine za rizik od više sile.

Član 14

Elektronska pošta, EMS, poštanski logistički servis i nove usluge

1. Države članice ili njihovi ovlašćeni operatori mogu međusobno da se dogovore da obezbjeđuju sledeće usluge, koje su opisane u Pravilnicima:
  - 1.1. elektronska pošta, poštanska usluga za prenos poruka elektronskim putem; ovlašćeni operatori mogu proširiti ovu uslugu uslugom elektronske registrovane pošte, koja dopunjuje uslugu elektronske pošte time što obezbjeđuje dokaz o otpremi, dokaz o uručanju i osigurava komunikaciju između autentičnih korisnika.
  - 1.2. EMS, poštanska hitna usluga za dokumente i robu, koji se, kad god je to moguće, otpremaju najbržim fizičkim linijama prenosa. Ova usluga se može obavljati na bazi Standardnog multilateralnog sporazuma o EMS pošiljkama ili na bazi bilateralnog sporazuma;
  - 1.3. poštanski logistički servis je servis koji u potpunosti zadovoljava logističke zahtjeve korisnika i koji obuhvata fazu prije i posle fizičkog prenosa robe i dokumenata;
  - 1.4. elektronski poštanski sertifikacioni žig, koji je evidentni dokaz elektronskog prenosa, u datoj formi, u dato vrijeme, u kojem učestvuje jedna ili više strana.
2. Država članica ili ovlašćeni operatori mogu sporazumno uvesti novu uslugu, koja nije izričito predviđena Aktima Saveza. Poštarinu za novu uslugu utvrđuje svaki zainteresovani ovlašćeni operator, vodeći računa o troškovima eksploatacije usluge.

Član 15

Pošiljke sa nedozvoljenim sadržajem. Zabrane

1. Opšte

- 1.1. Ne primaju se pošiljke koje ne ispunjavaju uslove propisane Konvencijom i Pravilnicima. Ne primaju se pošiljke koje se šalju u svrhu obmane ili sa namjerom da se izbjegne puno plaćanje odgovarajuće poštarine.
- 1.2. Izuzeci od zabrana sadržanih u ovom članu, utvrđeni su Pravilnicima.
- 1.3. Sve države članice ili ovlašćeni operatori imaju mogućnost da prošire listu zabrana navedenih u ovom članu, koja se primjenjuje odmah po unošenju zabranjenih predmeta u tu listu.

2. Zabrane koje se odnose na sve vrste pošiljaka

- 2.1. Zabranjeno je stavljati niže navedene predmete u sve vrste pošiljaka:
- 2.1.1. opojne droge i psihotropne materije, kao što je to propisano od Međunarodnog odbora za kontrolu narkotika (International Narcotic Control Board), ili drugih zabranjenih lijekova koji su zabranjeni u određenoj zemlji;
  - 2.1.2. bestidne ili nemoralne predmete;
  - 2.1.3. falsifikate i plagijate (predmete piraterije);
  - 2.1.4. druge predmete čiji je uvoz ili promet zabranjen u određenoj zemlji;
  - 2.1.5. predmete koji, po svojoj prirodi ili pakovanju, mogu biti opasni za službenike ili građane i koji mogu isprljati ili oštetiti druge pošiljke, poštansku opremu ili imovinu trećeg lica;
  - 2.1.6. dokumenta koja imaju karakter aktuelne i lične prepiske, razmijenjene između lica koja nisu pošiljalac i primalac ili lica koja sa njima stanuju.

3. Eksplozivne, zapaljive ili radioaktivne materije i opasne materije

- 3.1. Zabranjeno je stavljati u sve vrste pošiljaka eksplozivne, zapaljive ili druge opasne materije, kao i radioaktivne materije.
- 3.2. Stavljanje replika i neaktivnih eksplozivnih naprava i vojne borbene tehnike, uključujući neaktivne granate, neaktivne čaure i sl., zabranjene su u svim poštanskim pošiljkama;
- 3.3. Izuzetno, sledeće opasne materije se mogu primati:
- 3.3.1. radioaktivne materije otpremljene u pismonosnim pošiljkama i poštanskim paketima predviđene u članu 16.1;
  - 3.3.2. infektivne supstance otpremljene u pismonosnim pošiljkama i poštanskim paketima predviđene u članu 16.2;

4. Žive životinje

- 4.1. Zabranjeno je stavljanje živih životinja u sve vrste poštanskih pošiljaka.
- 4.2. Izuzetno se primaju u pismonosnim pošiljkama koje nisu pošiljke sa označenom vrijednošću:
- 4.2.1. pčele, pijavice i svilene bube;
  - 4.2.2. paraziti i utamanjivači štetnih insekata, namenjeni za kontrolu ovih insekata, a koji se razmjenjuju između zvanično priznatih ustanova;
  - 4.2.3. vinske mušice (fam. Drosophilidae) radi bio-medicinskog istraživanja, a koje se razmjenjuju između zvanično priznatih ustanova;
- 4.3. Izuzetno se primaju u poštanskim paketima:
- 4.3.1. žive životinje čiji je prenos dozvoljen poštanskim propisima zainteresovanih zemalja.

5. Stavljanje prepiske u pakete

- 5.1. Zabranjeno je stavljati u poštanske pakete niže navedene predmete:
- 5.1.1. prepisku, izuzimajući arhivski materijal, razmjenjenu između lica koja nisu pošiljalac i primalac ili lica koja sa njima stanuju.

6. Metalni novac, novčanice i drugi vrijedni predmeti

- 6.1. Zabranjeno je stavljati metalni novac, novčanice, ili bilo kakve hartije od vrijednosti na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje, nakit ili druge dragocjene predmete:
- 6.1.1. u pismonosne pošiljke bez označene vrijednosti;
    - 6.1.1.1. međutim, ako nacionalna regulativa zemlje porijekla i odredišta to dozvoljava, ovi predmeti se mogu otpremati u zatvorenom omotu kao preporučene ili vrijednosne pošiljke;
  - 6.1.2. u pakete bez označene vrijednosti, osim gdje nacionalna regulativa zemlje porijekla i odredišta to dozvoljava;
  - 6.1.3. u pakete bez označene vrijednosti razmijenjene između dvije zemlje koje primaju pakete sa označenom vrijednošću;
    - 6.1.3.1. osim toga, država članica ili ovlašćeni operator mogu zabraniti stavljanje zlata u polugama u pakete sa ili bez označene vrijednosti koji potiču sa njene teritorije ili se upućuju na njenu teritoriju ili se otpremaju u otvorenom tranzitu preko njene teritorije; ona može da ograniči stvarnu vrijednost ovakvih pošiljaka.

7. Štampana stvar i sekogrami

- 7.1. Štampana stvar i sekogrami:

- 7.1.1. ne mogu imati nikakvu zabilješku niti sadržavati bilo kakav predmet koji ima karakter prepiske;
- 7.1.2. ne mogu sadržavati nikakvu poštansku marku niti oblik frankiranja, žigosan ili ne, kao ni bilo kakvu hartiju koja predstavlja neku novčanu vrijednost, osim u slučajevima kada pošiljka sadrži kao prilog kartu, kovertu ili omot sa štampanom adresom pošiljaoca pošiljke ili njegovog agenta u zemlji prijema ili odredišta originalne pošiljke, koja je frankirana za vraćanje.

8. Postupak sa pogrešno primljenim pošiljkama

- 8.1. Postupak sa pogrešno primljenim pošiljkama utvrđen je Pravilnicima. Međutim, pošiljke koje sadrže predmete navedene pod 2.1.1., 2.1.2., 3.1. i 3.2. ni u kom slučaju se ne otpremaju na odredište, niti se uručuju primaocima, niti se vraćaju mjestu porijekla. U slučaju da su predmeti navedeni pod 2.1.1., 3.1 i 3.2. otkriveni u toku tranzita, sa takvim predmetima se postupa u skladu sa unutrašnjim zakonodavstvom tranzitne zemlje.

Član 16

Dozvoljene radioaktivne materije i infektivne supstance

1. Prijem radioaktivnih materija u pismonosnim pošiljkama i paketima dozvoljen je u odnosima između onih država članica koje su se saglasile da primaju te pošiljke, bilo u njihovim uzajamnim odnosima, bilo samo u jednom smjeru, pod sledećim uslovima:
  - 1.1. radioaktivne materije otpremljene i upakovane prema odgovarajućim odredbama Pravilnika;
  - 1.2. kada se otpremaju u pismonosnim pošiljkama, radioaktivne materije podliježu poštarini za prioritetne pošiljke ili poštarini za pisma i za preporučeno rukovanje;
  - 1.3. radioaktivne materije, sadržane u pismonosnim pošiljkama ili poštanskim paketima, moraju biti otpremljene najbržim putem, obično vazдушnim putem, s tim da se naplati odgovarajuća dopunska avionska poštarina;
  - 1.4. radioaktivne materije mogu slati poštom samo ovlašćeni pošiljaoci.
2. Infektivne supstance, izuzimajući infektivne supstance kategorije A koje utiču na ljude (UN 2814) i životinje (UN 2900), primaju se u pismonosnim pošiljkama i poštanskim paketima pod sledećim uslovima:
  - 2.1. Infektivne supstance, kategorije B (UN 3373), mogu se razmjenjivati samo između ovlašćenih pošiljalaca, potvrđenih od nadležnih državnih organa. Ove opasne materije mogu se primati u poštanskim pošiljkama, samo u skladu sa nacionalnom i međunarodno važećom regulativom, kao i u skladu sa važećim Preporukama Ujedinjenih Nacija za transport opasnih materija, koje je usvojila Međunarodna organizacija za civilnu avijaciju (ICAO/IATA).
  - 2.2. Infektivne supstance kategorije B (UN 3373) moraju se upakovati, označiti i sa njima rukovati u skladu sa odredbama propisanim Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama i Pravilnikom o poštanskim paketima. Ove pošiljke primaju se kao prioritetne ili kao preporučene. Dozvoljena je naplata dodatne poštarine za rukovanje ovakvim pošiljkama.
  - 2.3. Razmjena ljudskih ili životinjskih uzoraka pacijenata putem poštanskih pošiljaka, dozvoljena je samo između ovlašćenih pošiljalaca, potvrđenih od nadležnih državnih organa. Ove materije mogu se primati u poštanskim pošiljkama, samo u skladu sa nacionalnom i međunarodno važećom regulativom, kao i u skladu sa važećim Preporukama Ujedinjenih Nacija za transport opasnih materija, koje je usvojila Međunarodna organizacija za civilnu avijaciju (ICAO/IATA).
  - 2.4. Ljudski ili životinjski uzorci pacijenata moraju se upakovati, označiti i sa njima rukovati u skladu sa odredbama Pravilnika o pismonosnim pošiljkama. Ove pošiljke primaju se kao prioritetne ili kao preporučene. Dozvoljena je naplata dodatne poštarine za rukovanje ovakvim pošiljkama.
  - 2.5. Prijem infektivnih supstanci i ljudskih ili životinjskih uzoraka pacijenata je ograničen na onaj broj zemlja koje su objavile spremnost da ih prihvataju, bilo na bazi reciprociteta ili samo u jednom smjeru.
  - 2.6. Dozvoljene infektivne supstance i ljudski ili životinjski uzorci pacijenata otpremaju se najbržom vezom, obično vazдушnom, pod uslovom da se naplati odgovarajuća dopunska avionska poštarina, i imaju prioritet prilikom uručjenja.

Član 17

Potražnice

1. Svaki ovlašćeni operator je dužan da primi potražnice za pakete ili preporučene pošiljke, vrijednosne pošiljke ili pošiljke sa potvrđenim uručjenjem predate u njegovoj službi ili bilo kom drugom ovlašćenom operatoru pod uslovom da su potražnice podnijete u roku od šest mjeseci, računajući od prvog narednog dana poslije predaje pošiljke. Prenos potražnica obavlja se putem prioritetnih pošiljaka, EMS pošiljaka ili elektronskim putem. Period od šest mjeseci tiče se odnosa između podnosioca zahtjeva i ovlašćenih operatora i ne obuhvata prenos potražnica između ovlašćenih operatora.

2. Potražnice se rješavaju u skladu sa uslovima propisanim u Pravilnicima.
3. Postupak sa potražnicama je besplatan. Međutim, ako se zahtjeva korišćenje usluge EMS, dopunski troškovi padaju u načelu na teret podnosioca takvog zahtjeva.

Član 18

Carinska kontrola. Carinske i druge dažbine

1. Ovlašćeni operatori zemlje porijekla i odredišne zemlje ovlašćeni su da, prema zakonodavstvu tih zemalja, podnose pošiljke na carinski pregled.
2. Za pošiljke podnijete na carinsku kontrolu može se naplatiti poštarina za podnošenje na carinski pregled, čiji je predviđeni iznos utvrđen u Pravilnicima. Ova poštarina se naplaćuje samo za podnošenje na carinski pregled i carinske formalnosti koje su opterećene carinskim dažbinama ili svakom drugom dažbinom iste prirode.
3. Ovlašćeni operatori koji imaju ovlašćenje da obavljaju carinjenje u ime klijenata, mogu da naplate od klijenata carinske dažbine zasnovane na stvarnim troškovima postupka carinjenja. Ove carinske dažbine mogu se naplatiti za sve pošiljke prijavljene na carini u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, uključujući i one koje su izuzete iz carinske procedure. Korisnici moraju biti unaprijed informisani o carinskim dažbinama.
4. Ovlašćeni operatori imaju ovlašćenje da naplate od pošiljalaca ili od primalaca pošiljaka, prema slučaju, carinske i sve druge eventualne dažbine.

Član 19

Razmjena zatvorenih zaključaka sa vojnim jedinicama

1. Zatvoreni pismonosni zaključci se mogu razmjenjivati posredovanjem suvozemnih, pomorskih ili vazdušnih službi drugih zemalja:
  - 1.1. između pošta jedne od država članica i komandanata vojnih jedinica stavljenih na raspolaganje Organizaciji Ujedinjenih Nacija;
  - 1.2. između komandanata ovih vojnih jedinica;
  - 1.3. između pošta jedne od država članica i komandanata pomorskih, vazdušnih ili vojnih jedinica, ratnih brodova ili vojnih aviona te iste zemlje, stacioniranih u inostranstvu;
  - 1.4. između komandanata pomorskih, vazdušnih ili vojnih jedinica, ratnih brodova ili vojnih aviona iste zemlje.
2. Pismonosne pošiljke sadržane u zaključcima predviđenim pod 1 moraju biti upućene isključivo na adresu ili poticati od članova vojnih jedinica ili glavnih štabova i posada brodova ili aviona za koje zaključci glase ili koji ih otpremaju. Poštarinu i uslove otpreme koji se na njih primjenjuju određuju, prema svojim pravilima, ovlašćeni operatori države članice koja je stavila na raspolaganje vojnu jedinicu ili kojoj pripadaju brodovi ili avioni.
3. Osim u slučaju posebnog sporazuma, ovlašćeni operator države članice koja je stavila na raspolaganje vojnu jedinicu ili kojoj pripadaju ratni brodovi ili vojni avioni dužuje odgovarajućim ovlašćenim operatorima tranzitne troškove za zaključke, terminalne troškove i troškove vazdušnog prevoza.

Član 20

Standardi i ciljevi kvaliteta usluga

1. Države članice ili njihovi ovlašćeni operatori moraju da utvrde i objave svoje standarde i ciljeve kvaliteta usluga u pogledu roka dostave za pismonosne pošiljke i pakete u dolazu.
2. Ovi standardi i ciljevi kvaliteta usluga, uvećani za vrijeme koje je normalno potrebno za carinjenje, ne smiju biti nepovoljniji od onih koje uprave primjenjuju na slične pošiljke u svom unutrašnjem saobraćaju.
3. Države članice ili njihovi ovlašćeni operatori moraju takođe da utvrde i objave standarde kvaliteta usluga od prijema do uručjenja "s kraja na kraj (end to end)" za prioritetne i avionske pismonosne pošiljke, kao i pakete i ekonomske/ površinske pakete.
4. Države članice ili njihovi ovlašćeni operatori moraju pratiti primjenu standarda kvaliteta usluga.

Glava 2

ODGOVORNOST

Član 21

Odgovornost ovlašćenih operatora. Naknada štete

1. Opšte odredbe

- 1.1. Osim u slučajevima predviđenim u članu 22, ovlašćeni operatori su odgovorni:
  - 1.1.1. za gubitak, orobljenje ili oštećenje preporučenih pošiljaka, običnih paketa i pošiljaka sa označenom vrijednošću;
  - 1.1.2. za gubitak pošiljaka sa potvrđenim uručenjem;
  - 1.1.3. za vraćanje preporučenih pošiljaka, pošiljaka sa označenom vrijednošću i običnih paketa za koji nije dat razlog za neuručenje.
- 1.2. Ovlašćeni operatori ne snose odgovornost za pošiljke koje nisu obuhvaćene pod tačkama 1.1.1. i 1.1.2.
- 1.3. U svim ostalim slučajevima koji nisu obuhvaćeni ovom Konvencijom, ovlašćeni operatori nisu odgovorni.
- 1.4. Kada je gubitak, potpuno orobljenje ili potpuno oštećenje preporučenih pošiljaka, običnih paketa ili pošiljaka sa označenom vrijednošću, rezultat slučaja više sile, koji ne daje pravo na obeštećenje, pošiljalac ima pravo na vraćanje naplaćene poštarine prilikom predaje pošiljke, izuzev poštarine za osiguranje.
- 1.5. Iznosi koje treba isplatiti kao naknadu ne mogu biti viši od iznosa naznačenih u Pravilniku o pismonosnim pošiljkama i u Pravilniku o poštanskim paketima.
- 1.6. U slučajevima utvrđene odgovornosti, indirektna šteta ili nerealizovana dobit ne uzimaju se u obzir prilikom određivanja iznosa obeštećenja koji treba isplatiti.
- 1.7. Sve odredbe koje se odnose na odgovornost ovlašćenih operatora moraju biti precizne, obavezujuće i sveobuhvatne. Odgovornost ovlašćenih operatora je isključena u svim slučajevima izvan domena utvrđenih Konvencijom i pravilnicima, čak i u slučaju grube greške.

2. Preporučene pošiljke

- 2.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja preporučene pošiljke, pošiljalac ima pravo na naknadu štete utvrđenu Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama. Ako pošiljalac zahtjeva iznos manji od iznosa utvrđenog Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama, ovlašćeni operatori mogu da plate ovaj manji iznos i da na toj osnovi budu obeštećeni od bilo kog drugog ovlašćenog operatora, uključenog u cio proces.
- 2.2. U slučaju djelimičnog orobljenja ili djelimičnog oštećenja preporučene pošiljke, pošiljalac ima pravo na naknadu štete koja odgovara, u načelu, stvarnom iznosu orobljenja ili oštećenja.

3. Pošiljke sa potvrđenim uručenjem

- 3.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja pošiljke sa potvrđenim uručenjem, pošiljalac ima pravo samo na vraćanje poštarine plaćene prilikom predaje pošiljke.

4. Obični paketi

- 4.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja običnog paketa, pošiljalac ima pravo na naknadu štete utvrđenu Pravilnikom o poštanskim paketima. Ako pošiljalac potražuje iznos koji je manji od iznosa predviđenog u Pravilniku o poštanskim paketima, ovlašćeni operatori imaju mogućnost da isplate ovaj manji iznos i da na toj osnovi budu obeštećeni od drugih eventualno uključenih ovlašćenih operatora.
- 4.2. U slučaju djelimičnog orobljenja ili djelimičnog oštećenja običnog paketa, pošiljalac ima pravo na naknadu štete koja u načelu odgovara stvarnom iznosu orobljenja ili oštećenja.
- 4.3. Ovlašćeni operatori mogu se dogovoriti da u svojim međusobnim odnosima primjenjuju iznos po paketu utvrđen Pravilnikom o poštanskim paketima, bez obzira na masu paketa.

5. Pošiljke sa označenom vrijednošću

- 5.1. U slučaju gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja pošiljke sa označenom vrijednošću, pošiljalac ima pravo na naknadu štete koja, u načelu, odgovara iznosu označene vrijednosti u SDR.
- 5.2. U slučaju djelimičnog orobljenja ili djelimičnog oštećenja pošiljke sa označenom vrijednošću, pošiljalac ima pravo na naknadu štete koja, u načelu, odgovara stvarnom iznosu orobljenja ili oštećenja. Ona ipak ni u kom slučaju ne može preći iznos označene vrijednosti u SDR.
6. Ako su preporučena pošiljka ili vrijednosno pismo, vraćeni bez označenog razloga za njihovo vraćanje, pošiljalac ima pravo samo na refundaciju plaćenih troškova.
7. Ako je vraćen paket, bez označenog razloga za njegovo vraćanje, pošiljalac ima pravo samo na refundaciju troškova plaćenih prilikom prijema paketa u zemlji porijekla i na troškove prouzrokovane vraćanjem iz određene zemlje.
8. U slučajevima predviđenim pod 2, 4 i 5, naknada štete se izračunava po tržišnoj cijeni, preračunatoj u SDR, predmeta ili robe iste vrste, u mjestu i u vrijeme kada je pošiljka primljena na otpremu. U nedostatku tržišne cijene, naknada štete se izračunava prema redovnoj vrijednosti predmeta ili robe, procenjenih na istim osnovama.

9. Kada se naknada štete duguje zbog gubitka, potpunog orobljenja ili potpunog oštećenja preporučene pošiljke, običnog paketa ili pošiljke sa označenom vrijednošću, pošiljalac ili primalac, prema slučaju, ima pravo, pored toga, na vraćanje plaćene poštarine, izuzev poštarine za preporučeno rukovanje ili rukovanje pošiljkom sa označenom vrijednošću. Isto važi i za preporučene pošiljke, obične pakete ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje je primalac odbio zbog njihovog lošeg stanja, ako se ono može pripisati poštanskoj službi i uključuje njenu odgovornost.
10. Protivno odredbama predviđenim pod 2, 4 i 5, primalac ima pravo na naknadu štete posle preuzimanja preporučene pošiljke, običnog paketa ili pošiljke sa označenom vrijednošću, koji su bili orobljeni ili oštećeni.
11. Ovlašćeni operator u zemlji porijekla može da isplati pošiljaocima u svojoj zemlji odštetu predviđenu njenim unutrašnjim propisima za preporučene pošiljke i pakete bez označene vrijednosti, pod uslovom da ne bude manja od one koja je utvrđena pod 2.1. i 4.1. To isto važi i za ovlašćene operatore određene zemlje, kada se naknada štete isplaćuje primaocu. Iznosi utvrđeni pod 2.1. i 4.1. ipak će se primjenjivati:
  - 11.1. u slučaju postupka protiv odgovornog ovlašćenog operatora; ili
  - 11.2. ako se pošiljalac odrekne svojih prava u korist primaoca i obratno.
12. Neće se praviti nikakve rezerve koje se odnose na prekoračenje rokova za potražnice i isplate naknade štete ovlašćenih operatora, uključujući rokove i uslove koji su propisani Pravilnicima, osim na osnovu bilateralnog ugovora.

Član 22

Nepostojanje odgovornosti država članica i ovlašćenih operatora

1. Ovlašćeni operatori prestaju da budu odgovorni za preporučene pošiljke, pošiljke sa potvrđenim uručenjem, pakete i pošiljke sa označenom vrijednošću čije su uručenje izvršile pod uslovima utvrđenim u njihovim propisima za pošiljke iste vrste. Odgovornost ipak postoji:
  - 1.1. kada se orobljenje ili oštećenje utvrdi bilo prije uručenja, bilo u toku uručenja pošiljke;
  - 1.2. kada to unutrašnji propisi dozvoljavaju, primalac ili pošiljalac, ako se pošiljka vraća u mjesto porijekla, stavi primjedbe prilikom preuzimanja orobljene ili oštećene pošiljke;
  - 1.3. kada je, ukoliko to unutrašnji propisi dozvoljavaju, preporučena pošiljka dostavljena u poštanski sandučić, a primalac izjavi u potražnom postupku da je nije primio;
  - 1.4. kada primalac ili, u slučaju vraćanja u mjesto porijekla, pošiljalac paketa ili pošiljke sa označenom vrijednošću, i pored propisno potvrđenog uručenja, bez odlaganja izjavi ovlašćenom operatoru koji mu je pošiljku uručio da je utvrdio štetu; on mora da podnese dokaz da orobljenje ili oštećenje nije nastalo posle uručenja. Termin "bez odlaganja" se primjenjuje u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.
2. Države članice ili ovlašćeni operatori nisu odgovorni:
  - 2.1. u slučaju više sile, uz rezervu člana 13.6.9;
  - 2.2. kada ne mogu da pruže podatke o pošiljkama zbog toga što su službena dokumenta uništena usled više sile, ako njihova odgovornost nije na drugi način dokazana;
  - 2.3. kada je šteta nastala zbog greške ili nehata pošiljaoca ili proizilazi iz prirode sadržine pošiljke;
  - 2.4. kada se radi o pošiljkama čija sadržina pada pod udar zabrana predviđenih u članu 15;
  - 2.5. u slučaju zaplijene na osnovu zakonodavstva određene zemlje, prema obavještenju države članice ili ovlašćenog operatora te zemlje;
  - 2.6. kada se radi o pošiljkama sa označenom vrijednošću, na kojima je lažno označena viša vrijednost od stvarne vrijednosti sadržine;
  - 2.7. kada pošiljalac nije podnio nikakvu potražnicu u roku od šest mjeseci, računajući od narednog dana poslije predaje pošiljke;
  - 2.8. kada se radi o paketima ratnih zarobljenika i interniranih civilnih lica;
  - 2.9. kada postoji sumnja da je pošiljalac lažno postupao sa ciljem da dobije naknadu štete.
3. Države članice ili ovlašćeni operatori ne preuzimaju nikakvu odgovornost za carinske deklaracije, bez obzira na oblik u kome su sastavljene, i za odluke carinskih organa donijete prilikom pregleda pošiljaka podnijetih na carinsku kontrolu.

Član 23

Odgovornost pošiljaoca

1. Pošiljalac pošiljke je odgovoran za povrede zaposlenih u pošti i za sve štete prouzrokovane na drugim

poštanskim pošiljkama kao i na poštanskoj opremi, slanjem predmeta nedozvoljenih za prenos ili nepoštovanjem uslova za prijem.

2. U slučaju štete prouzrokovane na drugim poštanskim pošiljkama, pošiljalac je odgovoran za svaku oštećenu pošiljku u istim granicama kao i ovlašćeni operatori.
3. Pošiljalac ostaje odgovoran čak i ako pošta primi takvu pošiljku.
4. Međutim, kada je pošiljalac poštovao uslove kod predaje pošiljke, on nije odgovoran ako je bilo greške ili nehata ovlašćenog operatora ili prevoznika u toku obrade pošiljke nakon prijema.

Član 24

Isplata naknade štete

1. Zadržavajući pravo podnošenja zahtjeva protiv odgovornog ovlašćenog operatora, obaveza isplate naknade štete i vraćanja poštarine i dažbina pada na teret, prema slučaju, na ovlašćenog operatora zemlje porijekla ili na ovlašćenog operatora odredišne zemlje.
2. Pošiljalac može da se odrekne svojih prava na naknadu štete u korist primaoca. I obrnuto, primalac može da se odrekne svojih prava u korist pošiljaoca. Pošiljalac ili primalac mogu ovlastiti treće lice da primi naknadu štete, ako unutrašnje zakonodavstvo to dozvoljava.

Član 25

Eventualno vraćanje isplaćene naknade štete od pošiljaoca ili primaoca

1. Ako se, posle isplaćene naknade štete, pronađe preporučena pošiljka, paket ili pošiljka sa označenom vrijednošću ili dio pošiljke, koji su ranije smatrani izgubljenim, pošiljalac ili, prema slučaju, primalac se obavještava da mu je pošiljka na raspolaganju u roku od tri mjeseca, ako vrati iznos plaćene naknade štete. On se istovremeno izjašnjava kome pošiljka treba da bude uručena. U slučaju odbijanja ili izostajanja odgovora u datom roku, isti se postupak sprovodi prema primaocu ili pošiljaocu, prema slučaju, dajući mu isti rok za odgovor.
2. Ako pošiljalac ili primalac odbiju da preuzmu pošiljku ili ne odgovore u roku propisanom u stavu 1, ona postaje svojina ovlašćenog operatora ili, ako je takav slučaj, ovlašćenih operatora koji su isplatili štetu.
3. U slučaju da se naknadno pronađe pošiljka sa označenom vrijednošću, za čiju se sadržinu ispostavi da je niže vrijednosti od isplaćene naknade štete, pošiljalac ili primalac, prema slučaju, mora vratiti iznos te naknade uz uručenje pošiljke, što nema uticaja na posledice koje proizlaze iz lažnog označavanja vrijednosti.

Glava 3

POSEBNE ODREDBE O PISMONOSNIM POŠILJKAMA

Član 26

Predaja pismonosnih pošiljaka u inostranstvu

1. Nijedan ovlašćeni operator nije dužan da otprema niti da uručuje primaocima pismonosne pošiljke koje pošiljaoci, nastanjeni na teritoriji tih država članica, predaju na otpremu ili daju da se predaju na otpremu u stranoj zemlji, a u cilju korišćenja povoljnih uslova u pogledu tarifa koje se tamo primjenjuju.
2. Odredbe predviđene pod 1 primjenjuju se podjednako na pismonosne pošiljke pripremljene u zemlji u kojoj živi pošiljalac, pa zatim prenijete preko granice, kao i na pismonosne pošiljke pripremljene u nekoj stranoj zemlji.
3. Ovlašćeni operator odredišne zemlje ima pravo da traži od pošiljaoca i, ako to ne učini, onda od ovlašćenog operatora zemlje porijekla, plaćanje poštarine po cijenama u unutrašnjem saobraćaju. Ako ni pošiljalac ni ovlašćeni operator zemlje porijekla ne prihvate da plate tu poštarinu u roku koji je odredio ovlašćeni operator odredišne zemlje, ona može ili da vrati pošiljke ovlašćenom operatoru zemlje porijekla uz pravo da joj budu nadoknađeni troškovi vraćanja, ili da sa njima postupa u skladu sa svojom nacionalnom regulativom.
4. Nijedan ovlašćeni operator nije dužan da otprema niti da uručuje primaocima pismonosne pošiljke koje su pošiljaoci predali ili dali da se predaju u velikoj količini u nekoj drugoj zemlji, a ne u onoj u kojoj borave, ako je iznos terminalnih troškova za naplatu niži od iznosa koji bi bio naplaćen da su pošiljke bile predate u zemlji boravišta pošiljaoca. Ovlašćeni operator odredišne zemlje ima pravo da od ovlašćenog operatora zemlje porijekla traži plaćanje nadoknade srazmjerno učinjenim troškovima, čiji iznos ne može biti viši od najvišeg iznosa izračunatog na osnovu sledeće dvije formule: ili 80% od poštarine u unutrašnjem saobraćaju koja se primjenjuje na odgovarajuće pošiljke, ili stope shodno članovima od 28.3. do 28.7. ili 29.7., kako bude pogodno. Ako prijemni ovlašćeni operator ne prihvati da plati traženi iznos u roku koji je odredio ovlašćeni operator odredišne zemlje, on može ili da vrati pošiljke ovlašćenom operatoru zemlje prijema pošiljke, uz

pravo da joj budu nadoknađeni troškovi vraćanja, ili da sa njima postupa u skladu sa nacionalnom regulativom.

TREĆI DIO

NADOKNADE

Glava 1

POSEBNE ODREDBE O PISMONOSNIM POŠILJKAMA

Član 27

Terminalni troškovi. Opšte odredbe

1. Uz rezervu izuzetaka utvrđenih u Pravilnicima, svaki ovlašćeni operator koji od drugog ovlašćenog operatora prima pismonosne pošiljke, ima pravo da od otpremnog ovlašćenog operatora naplati naknadu za troškove koje joj prouzrokuje primljena međunarodna pošta.
2. U cilju primjene odredaba o plaćanju terminalnih troškova njihovih ovlašćenih operatora, zemlje i teritorije su razvrstane saglasno spisku koji je u tu svrhu sačinio Kongres u rezoluciji C 18/2008 (Congress resolution C 18/2008), kao što sledi:
  - 2.1. zemlje i teritorije u ciljnom sistemu prije 2010. godine;
  - 2.2. zemlje i teritorije u ciljnom sistemu od 2010. i 2012. godine (nove zemlje u ciljnom sistemu);
  - 2.3. zemlje i teritorije u tranzicionom sistemu.
3. Odredbe ove Konvencije o plaćanju terminalnih troškova predstavljaju prelazne mjere ka usvajanju sistema plaćanja na kraju tranzicionog perioda.
4. Pristup unutrašnjem režimu. Direktni pristup
  - 4.1. U principu, svaki ovlašćeni operator stavlja na raspolaganje drugim ovlašćenim operatorima sve poštarine koje nudi u svom unutrašnjem saobraćaju pod jednakim uslovima svojim nacionalnim korisnicima. Na ovlašćenom operatoru određene zemlje je da odluči da li su ispunjeni rokovi i uslovi od strane ovlašćenog operatora zemlje porijekla.
  - 4.2. Ovlašćeni operatori zemalja u ciljnom sistemu omogućiće drugim ovlašćenim operatorima poštarine, rokove i uslove koje imaju u svom unutrašnjem saobraćaju, pod istim uslovima koje daju korisnicima u svojoj zemlji.
  - 4.3. Ovlašćeni operatori novih zemalja u ciljnom sistemu mogu onemogućiti drugim ovlašćenim operatorima poštarine, rokove i uslove u svom unutrašnjem saobraćaju, pod istim uslovima koje daju korisnicima u svojoj zemlji. Ti ovlašćeni operatori mogu, međutim, ponuditi određenom broju ovlašćenih operatora primjenu domaćih uslova, na bazi reciprociteta, na probni period od 2 (dvije) godine. Nakon tog perioda, moraju odlučiti da li da prekinu sa korišćenjem uslova iz unutrašnjeg saobraćaja ili da omoguće svim ovlašćenim operatorima korišćenje tih uslova. Međutim, ako ovlašćeni operatori novih zemalja u ciljnom sistemu zatraže od drugih ovlašćenih operatora iz zemalja ciljnog sistema da omoguće uslove iz unutrašnjeg saobraćaja, onda moraju i oni da omoguće svim ovlašćenim operatorima one poštarine, rokove i uslove koje pružaju u unutrašnjem saobraćaju, a pod uslovima koji su identični uslovima koje daju korisnicima u svojoj zemlji.
  - 4.4. Ovlašćeni operatori zemalja u tranzicionom sistemu mogu onemogućiti drugim ovlašćenim operatorima mogućnost primjene unutrašnjih uslova. Međutim, oni mogu da izaberu da određenom broju ovlašćenih operatora omoguće pristup unutrašnjim uslovima, na bazi reciprociteta, za period od 2 (dvije) godine. Nakon tog perioda, moraju izabrati da li da omoguće korišćenje uslova iz unutrašnjeg saobraćaja ili da omoguće svim ovlašćenim operatorima te uslove.
5. Nadoknade terminalnih troškova zasnivaju se na kvalitetu usluga u određenoj zemlji. Stoga je Poštansko operativno vijeće ovlašćeno da izmijeni nadoknade u članovima 28 i 29, kako bi podstaklo učešće u sistemima praćenja kvaliteta usluga i nagradilo ovlašćene operatore koji su postigli ciljeve kvaliteta usluga. Poštansko operativno vijeće takođe može utvrditi visinu kazni koje se plaćaju u slučaju nedovoljnog kvaliteta usluga, ali ne može lišiti uprave minimalnih naknada shodno članovima 28 i 29.
6. Bilo koji ovlašćeni operator može se odreći u potpunosti ili djelimično nadoknade predviđene pod 1.
7. Za M vreće, stopa terminalnih troškova iznosi 0,793 SDR za kilogram. M vreće mase manje od 5 kilograma smatraće se da imaju masu 5 kilograma za plaćanje terminalnih troškova.
8. Za preporučene pošiljke postoji dodatno plaćanje od 0,55 SDR po pošiljci za 2010. i 2011. godinu i 0,6 SDR za 2012. i 2013. godinu. Za vrijednosna pisma dodatno plaćanje iznosi 1,1 SDR po pošiljci za 2010. i 2011. godinu i 1,2 SDR za 2012. i 2013. Poštansko operativno vijeće je ovlašćeno da dopuni iznos nadoknade za ove i druge

dopunske usluge, kada te usluge sadrže dodatne karakteristike, precizno navedene u Pravilniku o pismonosnim pošiljkama.

9. Bilo koji ovlašćeni operator može, na osnovu bilateralnog ili multilateralnog sporazuma, primjenjivati drugi sistem obračuna terminalnih troškova.
10. Ovlašćeni operatori mogu razmjenjivati neprioritetne pošiljke fakultativno, primjenjujući 10% popusta na stope prioritetnih terminalnih troškova.
11. Ovlašćeni operatori mogu razmjenjivati pošiljke predsortirane po formatu, na fakultativnoj osnovi, sa umanjenim terminalnim troškovima.
12. Odredbe koje se primjenjuju između ovlašćenih operatora iz zemalja u ciljnom sistemu odnose se na bilo kog ovlašćenog operatora iz zemalja u tranzicionom sistemu, koji želi da se priključi ciljnom sistemu. Poštansko operativno vijeće može utvrditi mjere tranzicije Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama. Kompletne odredbe ciljnog sistema mogu se primijeniti na bilo kog novog ovlašćenog operatora, koji izjavi da želi da primjenjuje sve odredbe iz ciljnog sistema, bez tranzicionih mjera.

Član 28

Terminalni troškovi. Odredbe koje se primjenjuju na tokove poštanskih pošiljaka između ovlašćenih operatora zemalja u ciljnom sistemu

1. Naknada za pismonosne pošiljke, uključujući i pošiljke u velikom broju, izuzev M vreća i IBRS pošiljaka, utvrđena je primjenom stopa po pošiljci i po kilogramu, koje odražavaju troškove prerade u određenoj zemlji; ovi troškovi moraju biti zasnovani na unutrašnjim poštarinama. Izračunavanje stopa se vrši prema uslovima predviđenim u Pravilniku o pismonosnim pošiljkama.
2. Plaćanje za IBRS pošiljke definisano je Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.
3. Stope po pošiljci i po kilogramu izračunavaju se na bazi procentualnog iznosa poštarine za prioritetno pismo od 20 grama iz unutrašnjeg saobraćaja, koji je 70% za zemlje u ciljnom sistemu do 2010. godine i 100% za zemlje koje ulaze u ciljni sistem od 2010. ili 2012. godine (nove zemlje u ciljnom sistemu).
4. Poštansko operativno vijeće će sprovesti studiju o naplati rukovanja poštanskim pošiljkama u dolazu u toku 2009. i 2010. godine. Ako ova studija ukaže na drugačiji procijenat od 70% iz stava 2 ovog člana, ovo vijeće će razmotriti da li da izmijeni procijenat naplate za prioritetno pismo mase do 20 grama za godine 2012. i 2013.
5. Od naplate koja se koristi za izračunavanje iz stava 3 ovog člana, izuzima se 50% za PDV ili drugih poreza za 2010. i 2011. godinu, a 100% za 2012. i 2013. godinu.
6. Primijenjene stope za tokove između zemalja u ciljnom sistemu do 2010. godine ne mogu biti vijeće od sledećih iznosa:
  - 6.1. za 2010. godinu 0,253 SDR po pošiljci + 1,980 SDR po kilogramu;
  - 6.2. za 2011. godinu 0,263 SDR po pošiljci + 2,059 SDR po kilogramu;
  - 6.3. za 2012. godinu 0,274 SDR po pošiljci + 2,141 SDR po kilogramu;
  - 6.4. za 2013. godinu 0,285 SDR po pošiljci + 2,227 SDR po kilogramu.
7. Stope koje se primjenjuju za tokove između zemalja u ciljnom sistemu do 2010. godine ne mogu biti manje od stopa za 2009. godinu, prije primjene pokazatelja kvaliteta usluga. Stope, takođe, ne mogu biti manje od:
  - 7.1. za 2010. godinu 0,165 SDR po pošiljci + 1,669 SDR po kilogramu;
  - 7.2. za 2011. godinu 0,169 SDR po pošiljci + 1,709 SDR po kilogramu;
  - 7.3. za 2012. godinu 0,173 SDR po pošiljci + 1,750 SDR po kilogramu;
  - 7.4. za 2013. godinu 0,177 SDR po pošiljci + 1,792 SDR po kilogramu.
8. Stope koje se primjenjuju na tokove za, iz i između novih zemalja u ciljnom sistemu, za pošiljke koje nisu u velikom broju (bulk), su:
  - 8.1. za 2010. godinu 0,155 SDR po pošiljci + 1,562 SDR po kilogramu
  - 8.2. za 2011. godinu 0,159 SDR po pošiljci + 1,610 SDR po kilogramu
  - 8.3. za 2012. godinu 0,164 SDR po pošiljci + 1,648 SDR po kilogramu
  - 8.4. za 2013. godinu 0,168 SDR po pošiljci + 1,702 SDR po kilogramu
9. Plaćanje za pošiljke u velikom broju biće određeno primjenom poštarina po pošiljci i po kilogramu, utvrđenim članom 28 od stavova 3 do stava 7.
10. Za preporučene ili pošiljke sa označenom vrijednošću (vrijednosno pismo) koje nemaju barkod identifikaciju ili barkod identifikaciju koja nije u skladu sa Tehničkim standardom S10 (UPU Technical standard S10), naplaćivaće se dodatno 0,5 SDR po pošiljci, ako nije drugačije dogovoreno bilateralnim sporazumom.

11. Na ovaj član se ne mogu staviti nikakve rezerve, osim u okviru bilateralnog sporazuma.

Član 29

Terminalni troškovi. Odredbe koje se primjenjuju na tokove pošiljaka za, iz i između ovlašćenih operatora zemalja u tranzicionom sistemu

1. U pripremi za ulazak ovlašćenih operatora sa terminalnim troškovima iz tranzicionog sistema u ciljni sistem, plaćanje za pismonosne pošiljke uključujući pošiljke u velikom broju (bulk), ali bez M vreća i IBRS pošiljaka, će se računati na bazi godišnjeg rasta od 2,8% na usklađene poštarine za 2009. godinu, koristeći svjetski prosek od 14,64 pošiljaka u jednom kilogramu.
2. Plaćanje za IBRS pošiljke definisano je Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.
3. Poštarine koje se primjenjuju za tokove za, iz i između ovlašćenih operatora zemalja u tranzicionom sistemu su:
  - 3.1. za 2010. godinu 0,155 SDR po pošiljci + 1,562 SDR po kilogramu;
  - 3.2. za 2011. godinu 0,159 SDR po pošiljci + 1,610 SDR po kilogramu;
  - 3.3. za 2012. godinu 0,164 SDR po pošiljci + 1,648 SDR po kilogramu;
  - 3.4. za 2013. godinu 0,168 SDR po pošiljci + 1,702 SDR po kilogramu.
4. Za tokove manje od 100 tona godišnje, komponente po kilogramu i po pošiljci će se konvertovati u ukupnu poštarinu po kilogramu na bazi svjetskog prosjeka od 14,64 pošiljaka u kilogramu. Primjenjivaće se sledeće poštarine:
  - 4.1. za 2010. godinu 3,831 SDR po kilogramu;
  - 4.2. za 2011. godinu 3,938 SDR po kilogramu;
  - 4.3. za 2012. godinu 4,049 SDR po kilogramu;
  - 4.4. za 2013. godinu 4.162 SDR po kilogramu.
5. Za tokove vijeće od 100 tona godišnje, koristiće se jedinstvena, gore pomenuta, poštarina po kilogramu, ako ni ovlašćeni operator zemlje porijekla ni zemlje odredišta ne zatraže mehanizme za revidiranje poštarina na bazi stvarnog broja pošiljaka u kilogramu, umjesto svjetskog prosjeka. Uzimanje uzorka, ako dođe do pokretanja mehanizma za revidiranje poštarina, primenjivaće se u skladu sa uslovima propisanim Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.
6. Revidiranje ukupne poštarine iz stava 4 ovog člana ne može da traži zemlja iz ciljnog sistema protiv zemlje iz tranzicionog sistema, osim ako ova druga nije tražila reviziju u suprotnom pravcu.
7. Plaćanje za pošiljke u velikom broju (bulk) ovlašćeni operatori u zemljama sa ciljnim sistemom će se utvrditi poštarinama po pošiljci i po kilogramu datih u članu 28. Za primljene pošiljke u velikom broju (bulk), ovlašćeni operatori u tranzicionom sistemu mogu zahtjevati plaćanje u skladu sa stavom 3 ovog člana.
8. Na ovaj član se ne mogu staviti nikakve rezerve, osim u okviru bilateralnog sporazuma.

Član 30

Fond za kvalitet usluga

1. Terminalni troškovi, osim za M vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje sve zemlje i teritorije plaćaju zemljama koje je Kongres svrstao u grupu 5 za terminalne troškove Fonda za kvalitet usluga (QSF), uvećaće se za 20% stope od stopa datih članom 29 u korist unaprijeđenja kvaliteta usluga u grupi zemalja klasifikovanih u grupi 5. Takvo plaćanje se neće izvršavati između zemalja grupe 5.
2. Terminalni troškovi, osim za M vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje plaćaju zemlje i teritorije koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 1, zemljama koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 4 biće povećani za 10% u odnosu na stope date u članu 29, za uplatu u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje kvaliteta usluga u grupi zemalja 4.
3. Od 01. januara 2012. godine terminalni troškovi, osim za M vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje plaćaju zemlje i teritorije koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 2, zemljama koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 4 biće povećani za 10% u odnosu na stope date u članu 29, za uplatu u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje kvaliteta usluga u grupi zemalja 4.
4. Terminalni troškovi, osim za M vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje plaćaju zemlje i teritorije koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 1 i koje su bile u ciljnom sistemu prije 2010. godine za zemlje koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 3 biće povećani za 8% u odnosu na stope iz člana 29, za uplatu u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje usluga u grupi zemalja 3.
5. Terminalni troškovi, osim za M vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje plaćaju zemlje i teritorije koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 1 koje će pristupiti ciljnom sistemu u 2010. godini za zemlje koje je

Kongres svrstao u grupu zemalja 3 biće povećani za 4% u odnosu na stope iz člana 29, za uplatu u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje usluga u grupi zemalja 3.

6. Od 01. januara 2012. godine, terminalni troškovi, osim za "M" vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje plaćaju zemlje i teritorije koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 2, zemljama koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 3 biće povećani za 4% u odnosu na stope date u članu 29, za uplatu u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje kvaliteta usluga u grupi zemalja 3.
7. Terminalni troškovi, osim za M vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje plaćaju zemlje i teritorije koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 1 za zemlje koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 2, a koje su koristile benefit od 8% prije 2010. godine biće povećani u 2010. i 2011. godini za 4% u odnosu na stope iz člana 29, i u 2012. i 2013. godini za 2% date u članu 28.8, za uplatu u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje usluga u grupi zemalja 2.
8. Terminalni troškovi, osim za M vreće, IBRS pošiljaka i pošiljaka u velikom broju, koje plaćaju zemlje i teritorije koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 1 za zemlje koje je Kongres svrstao u grupu zemalja 2, a koje su koristile benefit od 1% pre 2010. godine biće povećani u 2010. i 2011. godini u odnosu na stope iz člana 29, za uplatu u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje usluga u grupi zemalja 2.
9. Kombinovani terminalni troškovi koji se uplaćuju u Fond za kvalitet usluga za unaprijeđenje kvaliteta usluga u grupama zemalja 2,3,4 i 5 biće predmet najmanje 12.565 SDR po godini za svaku zemlju korisnika. Dodatni fondovi koji su neophodni da se dostigne ovaj minimalni iznos, biće fakturisani u srazmjerni sa obimom razmjene, zemljama u ciljnom sistemu prije 2010. godine.
10. Regionalni projekti treba posebno da doprinesu realizaciji programa za poboljšanje kvaliteta usluga i uvođenju analitičkog sistema obračuna u zemljama u razvoju. Poštansko operativno vijeće će usvojiti, najkasnije 2010. godine, procedure za finansiranje ovih projekata.

Član 31

Tranzitni troškovi

1. Za zatvorene zaključke i pošiljke u otvorenom tranzitu koji se razmjenjuju između dva ovlašćena operatora ili između dvije pošte iste države članice posredovanjem službi jednog ili više ovlašćenih operatora (treće lice), plaćaju se tranzitni troškovi. Oni predstavljaju nadoknadu za usluge suvozemnog, pomorskog i vazdušnog tranzita. Ovaj princip takođe važi i za pogrešno usmjerene zaključke ili pošiljke.

Glava 2

OSTALE ODREDBE

Član 32

Osnovne stope i odredbe koje se odnose na troškove vazdušnog prevoza

1. Osnovnu stopu koja se primjenjuje za plaćanje računa između ovlašćenih operatora za vazdušni prevoz usvaja Poštansko operativno vijeće. Nju izračunava Međunarodni biro, prema formuli utvrđenoj Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama.
2. Izračunavanje troškova vazdušnog prevoza zatvorenih zaključaka, prioriternih pošiljaka, avionskih pošiljaka i avionskih paketa u otvorenom tranzitu, pogrešno usmjerenih zaključaka i pošiljaka, kao i način obračunavanja koji se na to odnosi, propisuje Pravilnik o pismonosnim pošiljkama i Pravilnik o poštanskim paketima.
3. Transportni troškovi za cjelokupan vazdušni prevoz:
  - 3.1. kada se radi o zatvorenim zaključcima, padaju na teret ovlašćenog operatora zemlje porijekla, uključujući i slučajeve kada se ti zaključci otpremaju u tranzitu preko jednog ili više posredujućih ovlašćenih operatora;
  - 3.2. kada se radi o prioriternim pošiljkama i avionskim pošiljkama u otvorenom tranzitu, uključujući i pogrešno otpremljene pošiljke, padaju na teret ovlašćenog operatora koji otprema pošiljke nekom drugom ovlašćenom operatoru.
4. Ova se ista pravila primjenjuju na pošiljke oslobođene suvozemnih i pomorskih tranzitnih troškova, ako se otpremaju avionom.
5. Svaki ovlašćeni operator, koji obezbjeđuje vazdušni prevoz međunarodnih pošiljaka unutar svoje zemlje, ima pravo da mu se nadoknade dodatni troškovi koje prouzrokuje ovaj prevoz, pod uslovom da srednja ponderisana razdaljina pređenih rastojanja bude vijeća od 300 kilometara. Poštansko operativno vijeće može srednju ponderisanu razdaljinu zamijeniti nekim drugim odgovarajućim kriterijumom. Osim u slučaju sporazuma o besplatnom prevozu, troškovi moraju biti isti za sve prioriternne zaključke i avionske zaključke porijeklom iz inostranstva, bez obzira da li se ti zaključci nadošalju ili ne nadošalju vazdušnim putem.

6. Međutim, kada je nadoknada terminalnih troškova, koju naplaćuje ovlašćeni operator određiše zemlje, zasnovana isključivo na stvarnim troškovima ili na poštarinama u unutrašnjem saobraćaju, ne vrši se nikakva dodatna nadoknada za troškove unutrašnjeg vazdušnog prevoza.
7. Ovlašćeni operator isključuje, kod izračunavanja srednjeg ponderisanog rastojanja, masu svih zaključaka za koje je izračunavanje naknade terminalnih troškova zasnovano isključivo na stvarnim troškovima ili na poštarinama u unutrašnjem saobraćaju ovlašćenog operatora određiše zemlje.

Član 33

Djelovi poštarine za suvozemni i pomorski prevoz poštanskih paketa

1. Paketi koji se razmjenjuju između dva ovlašćena operatora podliježu djelovima poštarine za suvozemni prenos u dolazu, koji se izračunavaju kombinovanjem osnovne stope po paketu i osnovne stope po kilogramu, utvrđenih Pravilnikom.
  - 1.1. Imajući u vidu gore navedene osnovne stope, ovlašćeni operatori mogu, takođe, biti ovlašćeni da potražuju dodatne djelove poštarine po paketu i po kilogramu u skladu sa pravilima utvrđenim Pravilnikom.
  - 1.2. Djelovi poštarine navedeni pod 1. i 1.1. padaju na teret ovlašćenog operatora zemlje porijekla, osim ako Pravilnik o poštanskim paketima ne predviđa odstupanja od ovog načela.
  - 1.3. Djelovi poštarine za suvozemni prenos u dolazu moraju biti jedinstveni za cijelu teritoriju svake zemlje.
2. Paketi koji se razmjenjuju između dva ovlašćena operatora ili između dvije pošte iste zemlje, posredstvom površinskih službi jednog ili više ovlašćenih operatora, podliježu, u korist ovlašćenih operatora čije službe učestvuju u suvozemnom prenosu, plaćanju djelova poštarine za suvozemni tranzit, utvrđenih Pravilnikom prema stopi rastojanja.
  - 2.1. Za pakete u otvorenom tranzitu, posredujući ovlašćeni operatori imaju pravo potraživanja paušalnog dijela poštarine po pošiljci, utvrđenu Pravilnikom.
  - 2.2. Djelovi poštarine za suvozemni tranzit padaju na teret ovlašćenog operatora zemlje porijekla, osim ako Pravilnik o poštanskim paketima ne predviđa odstupanja od ovog načela.
3. Svaki ovlašćeni operator čije službe učestvuju u pomorskom prevozu paketa, ovlašćen je da potražuje djelove poštarine za pomorski prevoz. Ovi djelovi poštarine padaju na teret ovlašćenog operatora zemlje porijekla, osim ako Pravilnik o poštanskim paketima ne predviđa odstupanje od ovog načela.
  - 3.1. Za svaku korišćenu pomorsku službu, dio poštarine za pomorski prevoz određuje Pravilnik o poštanskim paketima, prema stopi rastojanja.
  - 3.2. Ovlašćeni operatori mogu da povijećaju najviše do 50% dio poštarine za pomorski prevoz obračunate u skladu sa 3.1. S druge strane, oni mogu da ga smanje po svojoj želji.

Član 34

Nadležnosti Poštansko Operativnog Vijeća u utvrđivanju poštarina i dažbina

1. Poštansko operativno vijeće je ovlašćeno da utvrdi sledeću poštarinu i djelove poštarine koji padaju na teret ovlašćenih operatora, u skladu sa uslovima propisanim Pravilnicima:
  - 1.1. tranzitne troškove za preradu i prevoz pismonosnih zaključaka preko jedne ili više posredujućih zemalja;
  - 1.2. osnovne stope i troškove vazdušnog prevoza za prevoz zaključaka vazdušnim putem;
  - 1.3. djelove poštarine za suvozemni prevoz u dolazu za preradu paketa u dolazu;
  - 1.4. djelove poštarine za suvozemni tranzit za preradu i prevoz paketa preko neke posredujuće zemlje;
  - 1.5. djelove poštarine za pomorski prevoz za prevoz paketa pomorskim putem.
2. Svaka izmjena koja se vrši u skladu sa metodologijom koja obezbjeđuje pravičnu naknadu ovlašćenim operatorima koji pružaju usluge, mora biti zasnovana na pouzdanim i reprezentativnim ekonomskim i finansijskim podacima. Svaka usvojena izmjena stupa na snagu onog dana kojeg odredi Poštansko operativno vijeće.

ČETVRTI DIO

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 35

Uslovi za usvajanje predloga koji se odnose na Konvenciju i Pravilnike

1. Da bi predlozi podnieti Kongresu, koji se odnose na ovu Konvenciju, postali izvršni, mora ih usvojiti većina država članica s pravom glasa koje su prisutne i koje glasaju. Najmanje polovina država članica koje su zastupljene na Kongresu i koje imaju pravo glasa, mora biti prisutna u trenutku glasanja.
2. Da bi predlozi koji se odnose na Pravilnik o pismonosnim pošiljkama i na Pravilnik o poštanskim paketima postali izvršni, mora ih usvojiti većina članova Poštanskog operativnog vijeća koji imaju pravo glasa.
3. Da bi predlozi podnieti između dva Kongresa koji se odnose na ovu Konvenciju i na njen Završni protokol postali izvršni, moraju dobiti:
  - 3.1. dvije trećine glasova, s tim da je najmanje polovina država članica Saveza sa pravom glasa učestvovala u glasanju, kada se radi o izmjenama;
  - 3.2. većinu glasova, kada se radi o tumačenju odredaba.
4. Bez obzira na odredbe pod 3.1, svaka država članica čije je nacionalno zakonodavstvo nepodudarno sa predloženom izmjenom može, u roku od devedeset dana od dana kada to saopšti, dostaviti pisanu izjavu generalnom direktoru Međunarodnog biroa kojom potvrđuje da nije u mogućnosti da prihvati ovu izmjenu.

Član 36

Rezerve na Kongresu

1. Svaka rezerva koja nije u skladu sa misijom i ciljevima Saveza nije dozvoljena.
2. Opšte je pravilo da svaka država članica, čije stavove ne dijele ostale države članice, uloži napore, u meri u kojoj je to moguće, da se prikloni mišljenju većine. Rezerva se može staviti samo u slučaju kada je to krajnje neophodno i kada za to postoje jaki razlozi.
3. Rezerve na bilo koji član ove Konvencije podnose se na Kongresu u formi kongresnog predloga napisanog na jednom od radnih jezika Međunarodnog biroa i u skladu sa odgovarajućim odredbama Poslovnika Kongresa.
4. Da bi postala izvršna, predloženu rezervu mora usvojiti ista ona većina koja je potrebna za izmjenu člana na koji se ta rezerva odnosi.
5. U principu, rezerve se primjenjuju na bazi reciprociteta u odnosima između država članica koje stavljaju rezerve i drugih država članica.
6. Rezerve na ovu Konvenciju unose se u Završni protokol ove Konvencije, na osnovu predloga koje je usvojio Kongres.

Član 37

Početak primjene i važenje Konvencije

1. Ova Konvencija stupa na snagu 01. januara 2010. godine i primjenjuje se do stupanja na snagu Akata narednog Kongresa.

U potvrdu čega, punomoćnici vlada država članica su potpisali ovu Konvenciju u jednom originalnom primjerku, koji se deponuje kod generalnog direktora Međunarodnog biroa. Međunarodni biro Svjetskog poštanskog saveza dostaviće po jedan njegov prepis svakoj ugovornici.

Sačinjeno u Ženevi, 12. avgusta 2008. godine

ZAVRŠNI PROTOKOL UZ SVJETSKU POŠTANSKU KONVENCIJU

U trenutku potpisivanja Svjetske poštanske konvencije, zaključene na današnji dan, niže potpisani punomoćnici saglasili su se o sledećem:

Član 1

Vlasništvo nad poštanskim pošiljkama. Vraćanje iz pošte. Izmjena ili ispravka adrese. Nadoslanje. Vraćanje pošiljaocu neuručivih pošiljaka

1. Odredbe članova 5.1. i 2. se ne primjenjuju na Antigvu i Barbudu, Bahrein, Barbados, Belize, Botsvanu, Brunej Darusalam, Kanadu, Hong-Kong, Kinu, Dominiku, Egipat, Fidi, Gambiju, Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske, prekomorske teritorije koje zavise od Ujedinjenje Kraljevine, Grenadu, Gijanu, Irsku, Jamajku, Keniju, Kiribati, Kuvajt, Lesoto, Malavi, Maleziju, Mauricijus, Nauru, Novi Zeland, Nigeriju, Papuu - Novu Gvineju, Sveti Kristof i Nevis, Svetu Luciju, Sveti Vinsent i Grenadine, Samou, Sejšele, Sijera Leone, Singapur, Salomonska Ostrva, Svaziland, Tanzaniju (Ujedinjena Rep.), Trinidad i Tobago, Tuvalu, Vanautu i Zambiju.

2. Članovi 5.1. i 2. se isto tako ne primjenjuju na Austriju, Dansku i Iran (Islamska Rep.), čije zakonodavstvo ne dozvoljava vraćanje ili izmjenu adrese pismonosnih pošiljaka na zahtjev pošiljaoca, od trenutka kada je primalac bio obavešten o prispeću pošiljke na njegovu adresu.
3. Član 5.1. ne primjenjuje se na Australiju, Ganu i Zimbabve.
4. Član 5.2. ne primjenjuje se na Bahame, Belgiju, Demokratsku Narodnu Republiku Koreju, Irak i Mijanmar, čije zakonodavstvo ne dozvoljava vraćanje ili izmjenu adrese pismonosnih pošiljaka na zahtjev pošiljaoca.
5. Član 5.2. ne primjenjuje se na Sjedinjene Američke Države.
6. Član 5.2. se primjenjuje na Australiju samo onoliko koliko je to dozvoljeno njenim unutrašnjim zakonodavstvom.
7. Protivno članu 5.2, Demokratska Republika Kongo, El Salvador, Panama (Rep.), Filipini i Venecuela ovlašćene su da ne vraćaju poštanske pakete, nakon što je primalac zahtjevao njihovo carinjenje, pošto je to u suprotnosti sa carinskim propisima ovih zemalja.

Član 2

Poštarina

1. Protivno članu 6, Australija, Kanada i Novi Zeland ovlašćeni su da naplaćuju poštarinu koja nije predviđena Pravilnicima, kada je ta poštarina dozvoljena zakonodavstvom njihovih zemalja.

Član 3

Izuzeće od oslobađanja plaćanja poštarine za sekograme

1. Protivno članu 7, Indonezija, Sveti Vinsent i Grenadini i Turska, koje ne odobravaju oslobađanje od plaćanja poštarine za sekograme u svojoj unutrašnjoj službi, mogu naplaćivati poštarinu za frankiranje i poštarinu za posebne usluge, koje ipak ne mogu biti više od poštarine u njihovoj unutrašnjoj službi.
2. Protivno članu 7, Australija, Austrija, Kanada, Njemačka, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, Japan, Švajcarska i Sjedinjene Američke Države, mogu naplaćivati poštarinu za posebne usluge, koja se primjenjuje na sekograme u njihovoj unutrašnjoj službi.

Član 4

Osnovne usluge

1. Bez obzira na odredbe člana 12, Australija ne prihvata da osnovne usluge obuhvataju poštanske pakete.
2. Odredbe člana 12.2.4. ne primjenjuju se na Veliku Britaniju, čije unutrašnje zakonodavstvo propisuje nižu granicu mase. Zakonodavstvo u oblasti zdravlja i bezbjednosti u Velikoj Britaniji ograničava masu vreća do 20 kilograma.
3. Protivno članu 12.2.4., Kazahstan i Uzbekistan imaju ovlašćenje da ograniče, u polazu i dolazu, najviše težinu M vreća na 20 kilograma.

Član 5

Povratnica

1. Kanada je ovlašćena da ne primjenjuje član 13.4.3. kada se radi o paketima, pošto ona ne pruža uslugu povratnice za pakete u svom unutrašnjem saobraćaju.

Član 6

Pošiljka sa plaćenim odgovorom u međunarodnom poštanskom saobraćaju - IBRS

1. Protivno članu 13.4.1, Bugarska (Rep.) će obezbijediti uslugu Pošiljka sa plaćenim odgovorom u međunarodnom poštanskom saobraćaju, poslije pregovora sa zainteresovanim državama članicama.

Član 7

Zabrane (pismonosne pošiljke)

1. Izuzetno, Demokratska Narodna Republika Koreja i Liban ne prihvataju preporučene pošiljke koje sadrže metalni novac, ili novčanice, ili bilo koju vrednosnicu na donosioca, ili putničke čekove, ili platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje, nakit i druge skupocijene predmete. Njih striktno ne obavezuju odredbe Pravilnika o pismonosnim pošiljkama kada se radi o njihovoj odgovornosti u slučaju orobljenja ili oštećenja preporučenih pošiljaka, kao i u pogledu pošiljaka koje sadrže predmete od stakla ili lomljive predmete.
2. Izuzetno, Bolivija, Kina (Narodna Rep.), izuzev posebnog administrativnog regiona Hong-Kong, Iraka, Nepala, Pakistana, Saudijske Arabije, Sudana i Vijetnama, ne prihvataju preporučene pošiljke koje sadrže metalni novac, novčanice ili bilo koje vrednosnice na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje, nakit i druge skupocijene predmete.
3. Mijanmar zadržava pravo da ne prihvata pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže skupocijene predmete navedene u članu 15.5. pošto je to u suprotnosti sa njegovim unutrašnjim zakonodavstvom.
4. Nepal ne prihvata preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže novčanice ili metalni novac, osim u slučaju posebnog sporazuma zaključenog u tom cilju.
5. Uzbekistan ne prihvata preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice, čekove, poštanske marke ili stranu valutu i odbija svaku odgovornost u slučaju gubitka ili oštećenja pošiljaka takve vrste.
6. Iran (Islamska Rep.) ne prihvata pošiljke koje sadrže predmete suprotne islamskoj religiji.
7. Filipini zadržavaju pravo da ne prihvataju pismonosne pošiljke (obične, preporučene ili sa označenom vrijednošću) koje sadrže metalni novac, novčanice ili svaku vrednosnicu na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje ili druge skupocijene predmete.
8. Australija ne prihvata nikakvu poštansku pošiljku koja sadrži zlato u polugama ili novčanice. Pored toga, ona ne prihvata preporučene pošiljke u odredištu za Australiju, niti pošiljke u otvorenom tranzitu koje sadrže predmete od vrijednosti, kao što su nakit, plemeniti metali, drago ili poludrago kamenje, hartije od vrijednosti, metalni novac ili druge vrijednosti. Ona odbija svaku odgovornost kada se radi o poštanskim pošiljkama koje krše ovu rezervu.
9. Kina (Narodna Rep.), izuzev posebnog administrativnog regiona Hong-Konga, ne prihvata pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice, bilo koje vrednosnice na donosioca ili putničke čekove, saglasno svojim unutrašnjim propisima.
10. Letonija i Mongolija zadržavaju pravo da ne prihvataju obične pošiljke, preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice, vrednosnice na donosioca i putničke čekove, pošto se njihovo nacionalno zakonodavstvo tome protivi.
11. Brazil zadržava pravo da ne prihvata obične pošiljke, preporučene pošiljke ili pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice u opticaju i bilo koje vrednosnice na donosioca.
12. Vijetnam zadržava pravo da ne prihvata pisma koja sadrže predmete i robu.
13. Indonezija ne prihvata preporučene i pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže metalni novac, novčanice, čekove, poštanske marke, stranu valutu, ili bilo koju vrstu papira od vrijednosti koje glase na donosioca u Indoneziji i neće prihvatati odgovornost u slučaju gubitka ili oštećenja takve pošiljke.
14. Kirgistan zadržava prava da ne prihvata pismonosne pošiljke (obične, preporučene, vrijednosne i male pakete) koje sadrže metalni novac, novčanice, papire od vrijednosti koje glase na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro (bez obzira da li je prerađeno ili ne), drago kamenje, nakit i druge vrijednosne predmete i neće prihvatati odgovornost u slučajevima gubitka ili oštećenja takvih pošiljaka.
15. Kazahstan ne prihvata preporučene ili vrijednosne pošiljke koje sadrže metalni novac, novčanice, papire od vrijednosti koje glase na donosioca, putničke čekove, dragocijene metale (bez obzira da li su prerađeni ili ne), drago kamenje, nakit i druge vrijednosne predmete ili stranu valutu i neće prihvatati odgovornost u slučajevima gubitka ili oštećenja takvih pošiljaka.
16. Moldavija i Ruska Federacija ne prihvataju preporučene ili vrijednosne pošiljke koje sadrže novčanice u opticaju, papire od vrijednosti (čekove) bilo koje vrste koji glase na donosioca ili stranu valutu i neće prihvatati odgovornost u slučajevima gubitka ili oštećenja takvih pošiljaka.

Član 8

Zabrane (poštanski paketi)

1. Mijanmar i Zambija su ovlašćene da ne prihvataju pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže skupocijene predmete navedene u članu 15.6.1.3.1, pošto je to u suprotnosti sa njihovim unutrašnjim propisima.

2. Izuzetno, Liban i Sudan ne prihvataju pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili svaku vrednosnicu na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje i druge skupocijene predmete, ili koji sadrže tečnosti i materije koje se lako tope, ili predmete od stakla ili slične, ili lomljive. One nisu obavezne da primjenjuju odredbe Pravilnika o poštanskim paketima koje se na to odnose.
3. Brazil je ovlašćen da ne prihvati pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac i novčanice u opticaju, kao i svaku vrednosnicu na donosioca, pošto se njegovi unutrašnji propisi tome protive.
4. Gana je ovlašćena da ne prihvata pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac i novčanice u opticaju, pošto se njeni unutrašnji propisi tome protive.
5. Pored predmeta navedenih u članu 15, Saudijska Arabija je ovlašćena da ne prihvata pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili bilo kakve vrednosnice na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje i druge skupocijene predmete. Ona ne prihvata ni pakete koji sadrže lijekove svake vrste, osim ako ih prati lekarski recept koji je izdao zvanični nadležni organ, proizvode namijenjene za gašenje vatre, hemijske tečnosti ili predmete suprotne načelima islamske religije.
6. Pored predmeta navedenih u članu 15, Oman ne prihvata pakete koji sadrže:
  - 6.1. lijekove svih vrsta, osim u slučaju da ih prati lekarski recept koji je izdao zvanični nadležni organ;
  - 6.2. proizvode namijenjene za gašenje vatre i hemijske tečnosti;
  - 6.3. predmete suprotne načelima islamske religije.
7. Pored predmeta navedenih u članu 15, Iran (Islamska Rep.) je ovlašćena da ne prihvata pakete koji sadrže predmete suprotne načelima islamske religije.
8. Filipini su ovlašćeni da ne prihvate pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili svaku vrednosnicu na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje ili druge skupocijene predmete, ili koji sadrže tečnosti i materije koje se lako tope, ili predmete od stakla ili slične, ili lomljive.
9. Australija ne prihvata nikakvu poštansku pošiljku koja sadrži zlato u polugama ili novčanice.
10. Kina (Narodna Rep.) ne prihvata obične pakete koji sadrže metalni novac, novčanice ili bilo kakve vrednosnice na donosioca, putničke čekove, platinu, zlato ili srebro, obrađeno ili ne, drago kamenje ili druge skupocijene predmete. Pored toga, osim ako se radi o posebnom administrativnom regionu Hong-Kong, pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac, novčanice, bilo kakve vrednosnice na donosioca ili putničke čekove takođe se ne primaju.
11. Mongolija zadržava pravo da ne prihvata, prema svom nacionalnom zakonodavstvu, pakete koji sadrže metalni novac, novčanice, vrijednosne papire po viđenju i putničke čekove.
12. Letonija ne prihvata obične pakete ni pakete sa označenom vrijednošću koji sadrže metalni novac, novčanice, bilo kakve vrednosnice (čekove) na donosioca ili strani novac i ona odbija svaku odgovornost u slučaju gubitka ili oštećenja takvih pošiljaka.
13. Moldavija, Ruska Federacija, Ukrajina i Uzbekistan ne prihvataju obične i vrijednosne pakete koje sadrže novčanice u opticaju, papire od vrijednosti plative na donosioca ili stranu valutu, i neće prihvatati odgovornost u slučaju gubitka ili oštećenja ovih pošiljaka.
14. Kazahstan ne prihvata obične ili vrijednosne pakete koji sadrže metalni novac, novčanice, kreditne novčanice ili papire od vrijednosti na donosioca, čekove, plemenite metale, bilo da su obrađeni ili ne, plemenito kamenje, nakit i druge vredne predmete ili stranu valutu, i neće prihvatiti odgovornost u slučaju gubitka ili oštećenja ovakvih pošiljaka.

Član 9

Dozvoljene radioaktivne materije i infektivne supstance

1. Protivno članu 16 Mongolija zadržava pravo da u skladu sa svojim nacionalnim zakonodavstvom, ne prihvata pošiljke koje sadrže bilo kakav radioaktivni materijal i infektivne supstance.

Član 10

Pošiljke koje podliježu plaćanju carinskih dažbina

1. Pozivanjem na član 15, Bangladeš i El Salvador ne prihvataju pošiljke sa označenom vrijednošću koje sadrže predmete koji podliježu plaćanju carinskih dažbina.
2. Pozivanjem na član 15, sledeće zemlje ne prihvataju obična i preporučena pisma koja sadrže predmete koji podliježu plaćanju carinskih dažbina: Avganistan, Albanija, Azerbejdžan, Belorusija, Kambodža, Čile,

Kolumbija, Kuba, Demokratska Narodna Republika Koreja, El Salvador, Estonija, Italija, Kazahstan, Letonija, Moldavija, Nepal, Peru, Ruska Federacija, San Marino, Turkmenistan, Ukrajina, Uzbekistan i Venecuela.

3. Pozivanjem na član 15, sledeće zemlje ne prihvataju obična pisma koja sadrže predmete koji podliježu plaćanju carinskih dažbina: Benin, Burkina Faso, Obala Slonovače (Rep.) Džibuti, Mali i Mauritanija.
4. Bez obzira na odredbe predviđene pod 1 do 3, pošiljke seruma, vakcina, kao i pošiljke hitno potrebnih lijekova koje je teško nabaviti, primaju se u svim slučajevima.

Član 11

Potražnice

1. Protivno članu 17.3, Bugarska (Rep.), Zelenortska ostrva, Čad, Demokratska Narodna Republika Koreja, Egipat, Gabon, prekomorske teritorije koje zavise od Ujedinjenog Kraljevstva, Grčka, Iran (Islamska Rep.), Kirgistan, Mongolija, Mijanmar, Filipini, Saudijska Arabija, Sudan, Sirija (Arapska Rep.), Turkmenistan, Ukrajina, Uzbekistan i Zambija zadržavaju pravo da naplaćuju od svojih korisnika poštarinu za potražnice za pismonosne pošiljke.
2. Protivno članu 17.3, Argentina, Austrija, Azerbejdžan, Litvanija, Moldavija i Slovačka zadržavaju pravo da naplaćuju posebnu poštarinu, kada se po sprovedenom potražnom postupku utvrdi da je potražnica bila neosnovana.
3. Avganistan, Bugarska (Rep.), Zelenortska ostrva, Kongo (Rep.) Egipat, Gabon, Iran (Islamska Rep.), Kirgistan, Mongolija, Mijanmar, Saudijska Arabija, Sudan, Surinam, Sirija (Arapska Rep.), Turkmenistan, Ukrajina, Uzbekistan i Zambija zadržavaju pravo da naplaćuju od svojih klijenata poštarinu za potražnice za pakete.
4. Protivno članu 17.3, Brazil, Panama (Rep.) i Sjedinjene Američke Države zadržavaju pravo da naplaćuju od svojih klijenata poštarinu za potražnice za pismonosne pošiljke i pakete otpremljene u zemljama koje primjenjuju takvu vrstu poštarine u skladu sa stavovima 1 do 3 ovog člana.

Član 12

Poštarina za podnošenje na carinjenje

1. Gabon zadržava pravo da naplaćuje od svojih korisnika poštarinu za podnošenje na carinski pregled.
2. Kongo (Rep.) i Zambija zadržavaju pravo da naplate od svojih korisnika poštarinu za podnošenje na carinski pregled za svaki paket.

Član 13

Predaja pismonosnih pošiljaka u inostranstvu

1. Australija, Austrija, Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, Grčka, Novi Zeland i Sjedinjene Američke Države zadržavaju pravo da naplaćuju poštarinu, srazmjerno prouzrokovanim troškovima, od svakog ovlašćenog operatora koji im, na osnovu odredaba člana 26.4, vrati pošiljke koje nisu prvobitno otpremljene kao poštanske pošiljke njihovih službi.
2. Protivno članu 26.4, Kanada zadržava pravo da naplaćuje od ovlašćenog operatora zemlje porijekla naknadu koja joj omogućuje da minimalno pokrije troškove koje joj prouzrokuje prerada takvih pošiljaka.
3. Član 26.4. dozvoljava ovlašćenom operatoru odredišne zemlje da traži od ovlašćenog operatora zemlje porijekla odgovarajuću naknadu za uručenje pismonosnih pošiljaka predatih u inostranstvu u velikom broju. Australija i Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske zadržavaju pravo da ograniče to plaćanje na iznos koji odgovara unutrašnjoj tarifi odredišne zemlje, koja se primjenjuje na iste pošiljke.
4. Član 26.4. dozvoljava ovlašćenom operatoru odredišne zemlje da traži od ovlašćenog operatora zemlje porijekla odgovarajuću naknadu za uručenje pismonosnih pošiljaka predatih u inostranstvu u velikom broju. Sledeće države članice zadržavaju pravo da ograniče to plaćanje na najviše iznose odobrene Pravilnikom za pošiljke u velikom broju: Bahami, Barbados, Brunej Darusalam, Kina (Narodna Rep.), Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, prekomorske teritorije koje zavise od Ujedinjene Kraljevine, Grenada, Gijana, Indija, Malezija, Nepal, Holandija, Holandski Antili i Aruba, Novi Zeland, Sveta Lucija, Sveti Vinsent i Grenadini, Singapur, Šri Lanka, Surinam, Tajland i Sjedinjene Američke Države.
5. Bez obzira na rezerve pod 4, sledeće države članice zadržavaju pravo da primjenjuju u potpunosti odredbe člana 26 Konvencije na pošiljke koje prime od država članica Saveza: Argentina, Austrija, Benin, Brazil, Burkina Faso, Kamerun, Obala Slonovače (Rep.), Kipar, Danska, Egipat, Francuska, Njemačka, Grčka, Gvineja, Izrael,

Italija, Japan, Jordan, Liban, Luksemburg, Mali, Mauritanija, Monako, Maroko, Norveška, Portugal, Saudijska Arabija, Senegal, Sirija (Arapska Rep.) i Togo.

6. U cilju primjene člana 26.4 Njemačka zadržava pravo da zahtjeva od zemlje u kojoj su pošiljke predate naknadu čiji je iznos jednak iznosu koji bi ona primila od zemlje gdje pošiljalac stanuje.
7. Bez obzira na rezerve date u članu 13, Kina (Narodna rep.) zadržava pravo da ograniči plaćanje za uručenje pismonosnih pošiljaka otpremljenih u inostranstvu u velikom broju na najviše iznose odobrene Konvencijom i Pravilnikom o pismonosnim pošiljkama za pošiljke u velikom broju.

Član 14

Izuzetni djelovi poštarine za suvozemni prenos u dolazu

1. Protivno članu 33, Avganistan zadržava pravo da naplaćuje 7,50 SDR po paketu, kao dopunski izuzetni dio poštarine za suvozemni prenos u dolazu.

Član 15

Posebne poštarine

1. Belgija, Norveška i Sjedinjene Američke Države mogu da naplaćuju za avionske pakete više djelove poštarine za suvozemni prenos nego za površinske pakete.
2. Liban je ovlašćen da naplaćuje za pakete do 1 kilograma poštarinu koja se primjenjuje na pakete preko 1, a do 3 kilograma.
3. Panama (Rep.) je ovlašćena da naplaćuje 0,20 SDR po kilogramu za površinske pakete koji se u tranzitu prevoze vazdušnim putem (S.A.L.).

U potvrdu čega, niže navedeni punomoćnici su sačinili ovaj Protokol, koji će imati istu snagu i istu valjanost kao da su njegove odredbe bile unijete u sam tekst Konvencije i potpisali su ga u jednom primjerku, koji se deponuje kod generalnog direktora Međunarodnog biroa. Međunarodni biro Svjetskog poštanskog saveza dostaviće po jedan njegov prepis svakoj ugovornici.

Sačinjeno u Ženevi, 12. avgusta 2008. godine

Član 3

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore - Međunarodni ugovori".

SU-SK Broj 01-887/5

Podgorica, 16. decembra 2010. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE 24. SAZIVA

PREDŠEDNIK

Ranko Krivokapić